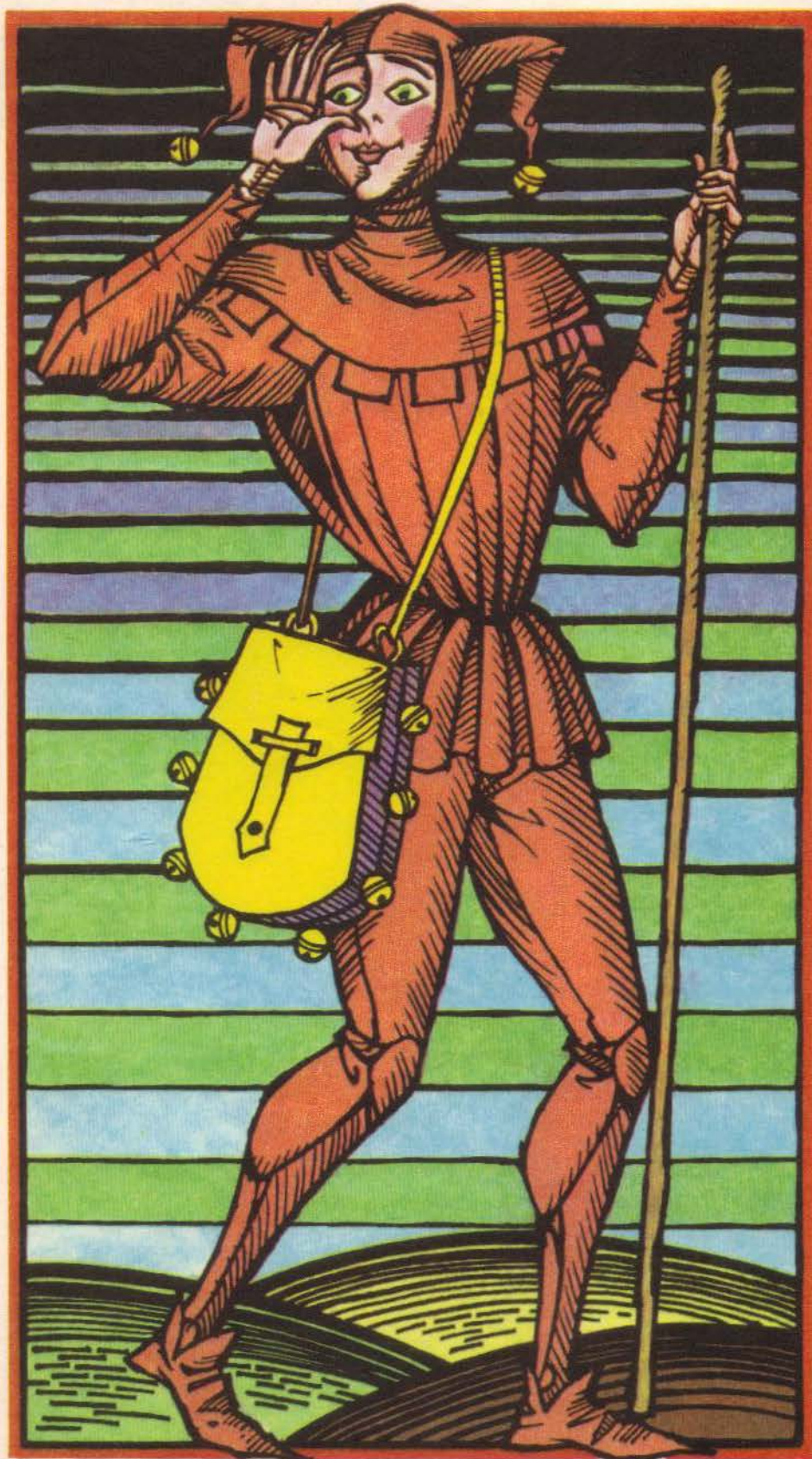

❧ ÎNTÂMPĂRILE
ȘI ❧ FAPTELE
DE ❧ POMINĂ ❧ ALE
❧ NĂZDRĂVANULUI

TIL ❧ BUHOGLINDĂ

ASTA E
TIL. BUHOGLINDĂ,
Care lumea tot colindă,
Făcînd poze fel de fel
Și-apoi fuge, să nu-l prindă,
Dar semnează-n orice tindă
Cu o bubă și-o oglindă,
Să se știe c-a fost el.

ÎNTÎMPLĂRILE ȘI FAPTELE DE POMINĂ ALE NĂZDRĂVANULUI TIL BUHOGLINDĂ

REPOVESTIRE PENTRU COPII DE

AL. ALEXIANU

PREZENTARE GRAFICĂ ȘI ILUSTRAȚII DE

VAL MUNTEANU

EDITURA ARTA GRAFICĂ

1991

ÎNAINTE CUVÎNTARE

Sînt mai bine de o sută de ani de cînd oamenii din țara noastră cunoscuseră viața, istețiile și faptele lui Til Buhoglindă, prin osteneala ardeleanului Ioan Barac.

Ca să nu mai pomenim și de alte încercări mai vechi, sau de cărțile scrise de mînă, povestind isprăvile eroului nostru, care nici ele nu vor fi lipsit. Neamț, polon sau flamand, nu se mai știe azi ce va fi fost Til Buhoglindă.

Așa cum nu se mai știe sigur nici din ce-o fi trăit, cît i-a fost dat să trăiască, nici pe unde îl vor fi purtat pașii. Că meșteșug cîstit nu s-a prins niciodată de dînsul și, de hoinărit, prin multe locuri a tot hoinărit, la vremea lui.

Să fi fost bufon la curtea vreunui rege ori în slujba vreunui nobil bogat? Ori numai un năstrușnic colindînd țările, frunza frăsinelului? Cine ar mai putea spune? Caraghioși, înțelepți și păcălici mai pomeni lumea: ca Esop, preamintosul, ca Nastratin Hoge, cel mucalit, sau ca Păcală al nostru.

Pline de haz au rămas pînă în zilele noastre și pățaniile de necrezut ale baronului Münchhausen supranumit Minciună...

Dar un năzdrăvan ghidus ca Til Buhoglindă, cu greu s-ar mai afla în vreo parte a pămîntului. Cum voi singuri veți putea judeca, în paginile care urmează.

ÎNTÎMPLĂRILE ȘI FAPTELE DE POMINĂ ALE NĂZDRĂVANULUI TIL BUHOGLINDĂ

**CUM A FOST BOTEZAT
TIL BUHOGLINDĂ
DE TREI ORI ÎN ACEEAȘI ZI**

Til Buhoglindă s-a născut, după unii, în Țara Saxoniei către anul 1300, ca fecior al unui cîrpaci sărac, Nicolae.

Nu s-a tras atunci cu tunul, poate pentru că nu exista așa ceva. Dar toată lumea a știut că se născuse un mare poznaș, un păcălici de soi.

Cînd a fost să-l boteze, după ce popa l-a scos din apă, l-au dus părinții de la biserică la crîsmă, după obiceiul locului, unde îi așteptau masă întinsă și vreo cîteva butoaie cu bere.

Dar moașă-sa, care băuse cam mult, trecînd cu plodul în brațe peste o punte, a căzut în mocirlă, cu copil cu tot, și puțin a lipsit să nu se înece și unul și celălalt. Noroc cu sătenii, care au sărit la vreme să-i scoată, așa plini de noroi cum erau, și noroc cu femeile lor, care au luat îndată pruncul și l-au vîrit în copaie și l-au lăiat și l-au curățat bine de glod.

Și, uite așa a fost botezat Til, de trei ori în aceeași zi: o dată în cristelniță, o dată în noroi, și o dată în copaie.

**ÎNCĂ DIN PRUNCIE,
OAMENII SE PLÎNGEAU
DE ȘTREGĂRIILE
LUI TIL BUHOGLINDĂ**

Nu împlinise nici trei ani Til Buhoglindă și făcea atîtea năzdrăvănii, încît vecinii veneau într-una să se plîngă tatălui său.

Se luase omul de gînduri și nu-i venea să-și creadă auzului.

— Cum se face, Til, îl întrebă el într-o zi, că toți megieșii noștri se plîng de purtarea ta?

— Nu știu, tată, ce-or fi avînd cu mine! răspunse el. N-am făcut nimic nimănui. Și, dacă vrei să te încredințezi că-i așa, încalecă pe cal și ia-mă cu tine. Mă voi urca înapoia ta și vom ieși amîndoi pe uliță... Zis și făcut. Încălecară amîndoi și ieșiră în drum. Dar Til, pe cine întâlnea în cale, își ridica poalele jupanei, arătîndu-și fundul și oamenii strigau după el:

— Copil fără rușine, ce ești! Pușlama!

— Ai văzut, tată? zicea Til, părintelui său. Nu le fac nimic, nu le zic nimic și ei se leagă de mine și-mi spun vorbe de ocară.

Neînțelegînd ce se petrecea, tatăl își luă feciorul și-l așeză pe cal, în fața lui, și amîndoi își continuă drumul.

Til părea să șadă foarte liniștit. Dar, fără ca părintele lui să bage de seamă, el scotea limba la trecători și se schimonosea în toate chipurile.

— Uitați-vă la obraznicătura asta, cum se strîmbă la noi! ziceau oamenii. Ce haimana!

Atunci tatăl îi spuse:

— M-am încredințat, fiule, că nu ești tu de vină. Ai stat liniștit și lumea striga după tine! Sărman copil! Te-ai născut, vai, într-o zodie potrivnică.

TIL BUHOGLINDĂ ÎNVAȚĂ SĂ JOACE PE FUNIE

Cînd se făcu mai mare, părinții lui se mutară în Țara Magdeburgului și, curînd după aceea, Til rămase orfan de tată. Dar, cu toate că erau acum foarte săraci, Til nu voia să învețe nici un meșteșug și, ajuns flăcău, hoinărea într-una, deprinzînd tot felul de pehlivăanii de la caraghioșii și soitarii ținutului.

El locuia împreună cu mama lui într-o casă, pe malul unui rîu. Și, cît era ziua de mare, nu se

ținea decît de năzbîtii, cu toate îndemnurile și amenințările mamei sale.

Așa, odată, vrînd să învețe a juca pe funie, cum fac măscăricii pe la iarmaroace, el legă o frînghie pe deasupra apei, cu un capăt de hambarul casei lor și cu celălalt capăt de podul casei vecine și începu să meargă pe ea, clătinîndu-se și uitîndu-se cu grijă în urmă, de teamă să nu-l vadă mamă-sa. O mulțime de curioși, tineri și bătrîni, se adunaseră să-l privească, dorind să vadă ce mai născocise năzdrăvanul de Til.

Dar, tocmai cînd Til ajunsese la mijlocul frînghiei, maimuțărindu-se și strîmbîndu-se la oameni, sărmana sa mamă îl zări și, pentru că nu putea altceva, se urcă în hambar necăjită și îi reteză frînghia cu securea.

Til căzu în apă, îmbrăcat cum era, și făcu o baie bună, iar țărani se stricară de rîs, văzînd pățania neastîmpăratului.

— Scaldă-te bine, Til! îl batjocoreau de pe mal ștengarii satului, spre necazul flăcăului nostru, care jură în sinea lui să se răzbune pe ei, cînd le-o fi lumea mai dragă.

CUM I-A FĂCUT TIL PE FLĂCĂI SĂ SE PĂRUIE ÎNTRE DÎNȘII

Vrînd să le plătească tinerilor, care făcuseră haz de nenorocirea lui, Til răspîndi într-o bună zi vestea că va încerca din nou să meargă pe funie. El legă frînghia într-alt loc și, cum se strînseseră acum mai bine de o sută de flăcăi ca să-l privească, păcăliciul nostru ceru fiecăruia din ei să-i dea cîte o ciubotă din picior. Ei luară drept bună gluma și se grăbiră să se descalțe...

La rîndul lui, Til înșiră toate încălțările pe o sfoară și, cu ele în spinare, se urcă pe funie... Dar nu făcu decît cîțiva pași și prinse a striga

de sus, tinerilor, care își strîmbau gîtul zgîindu-se la el:

— Luați seama, acum! Să-și caute fiecare din voi ciubota! Și zicînd aceste cuvinte, scutură sfoara și într-o clipă toate ciubotele se rostogoliră de-a valma peste capetele privitorilor.

Flăcăii se năpustiră pe întrecute, grăbiți cum erau să-și găsească ciubotele, și se iscă atunci o învîlmășeală de nedescris, de nu se mai vedea om cu om.

Unul striga: «E gheata mea!» Altul se repezea să i-o smulgă din mîină: «Ba e a mea, mîncinosule...!» «Dă-mi gheata, nătărăule...» Și plici! și poc! și iar plici! curînd se luară la harță de-a binelea și se trîntiră și începu o bătaie în toată legea. Veniră apoi și părinții lor, de se încăierară și ei, încît tot satul răsuna acum de zbierete și de vaiete, că ți-era mai mare jalea să-i privești cum se înghionteau și se bușeau, fără milă.

Iar Til, de sus, de pe frînghie, striga cît putea de tare:

Nu vă lăsați, nerozilor, nu vă lăsați, tonților! Căutați-vă bine ciubotele, că, de rîs, ați știut să rîdeți de mine cînd mă scăldam...

Apoi se făcu nevăzut și patru săptămîni încheiate nu-și mai arătă mutra prin sat, ci stătu ascuns în casă, lîngă mamă-sa, cîrpind și peticind papuci, ca un fiu iubitor ce era.

Iar biata femeie se simțea bucuroasă de cumînțenia lui, neștiind, sărmana, ce pozna făcuse...

TIL BUHOGLINDĂ MĂNÎNCĂ MAI MULT DECÎT ȘI-AR FI DORIT, LA POMANA PORCULUI

Era obiceiul în satul lui Til ca, atunci cînd vrî-unul dintre locuitori își tăia rîmătorul, să se adune toți copiii vecinilor la ospăț și să mănînce o ciorbă grasă, de sufletul porcului.

Și oamenii respectau datina din tată în fiu. Or, în acest sat, trăia și un bogătan grozav de zgîrcit, care nu vedea cu ochi buni toată liota de plozi hămesiți, care, o dată pe an, se repezeau ca un stol de lăcuste, să-i înfulece mîncarea.

De alungat nu putea să-i alunge, dar nici de ospătat nu se mai îndura să-i ospăteze, calic cum era. Trebuia, cu orice preț, să-i sature să mai dea pe la el. Și atunci, ce se gîndi să facă? Umplu cu pîine o strachină uriașă și cînd băieții și fetele sosiră la masă, și cu ei împreună și Til, bogătanul turnă ciorba în strachină.

Era acum în ea atîta pîine cît copiilor le-ar fi fost cu neputință să mănînce. Dar zgîrcitul trăsese ușa după ei și pusese zăvorul. Și, îndată ce vreunul dintre musafirii nedorîți, sătul să mestece la pîine muiață în ciorbă, se ridica să plece, tăbăra pe el cu nuiua și-l silea să înghită mai departe.

Iar, cum pe Til îl cunoștea ca pe un cal breaz, pe el îl canoni încă și mai tare decît pe alții.

Și, tot așa, îi ținu într-o bătaie pe copii, pînă cînd strachina se goli de ultima firimitură de pîine și ștregarii se risipiră care încotro, îngreșoși cum erau, și jurîndu-se să nu mai dea în viața lor pe acolo.

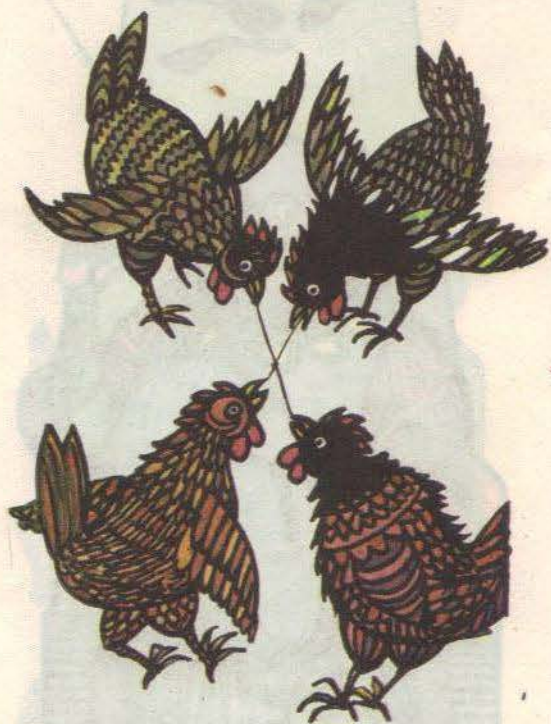
TIL BUHOGLINDĂ SE RĂZBUNĂ PE BOGĂTANUL HAPSÎN ȘI Î-O PLĂTEȘTE CU VÎRF ȘI ÎNDESAT.

A doua zi bogătanul cel zgîrcit se întîlni cu Til, pe uliță.

— Ia spune, Til, cînd mai vii pe la mine, să-ți mai dau o ciorbă grasă? îi strigă el în batjocură.

— Cînd găinile dumitale vor umbla înhămate, cîte patru, la o fărîmă de pîine! răspunse Til, care pusese la cale o nouă pehlivănie.

— Atunci mi-e teamă că o să așteptăm mult și bine...

— Și ce-ai spune totuși, dacă am să vin mai curînd decît te aștepți?

Acestea fiind zise, cei doi se despărțiră, ducîndu-se fiecare la treaba lui.

Dar Til pîndea prilejul să i-o plătească și acest prilej nu întîrzie a se ivi.

Într-o zi, el văzu găinile bogătanului ciugulind pe marginea drumului. Erau vreo două sute, cu toate.

Scoase din buzunarul hainei o grămadă de capete de sfoară, de care atîrna prinsă cîte o bucată de pîine, pregătită din vreme, le legă, două cîte două, cîte patru la un loc și, după ce sfîrși cu înnodatul, zvîrli legăturile în mijlocul orătăniilor. Găinile se repeziră lacome și înșfăcară bucățile de pîine și, odată cu ele, și capetele de sfoară de care erau atîrnate. Dar sfoara nu puteau să o înghită, fiindcă la capătul fiecăreia se afla o găină.

În cîteva clipe numai, două sute de găini trăgeau una de alta din răspuțeri, neputînd nici să înghită miezul, nici să-l mai dea afară.

Și s-ar fi prăpădit, desigur, dacă, într-un tîrziu, zărindu-le cum se zbăteau în drum, n-ar fi sărit vecinii să le scape...

TIL BUHOGLINDĂ ÎȘI BATE JOC DE NIȘTE TÎLHARI CARE VOIAU SĂ FURE UN STUP

Til Buhoglindă mergea odată cu maică-sa spre un sat din apropiere, zorind să fie de față la tîrnosirea unei biserici. Dar, ajunși acolo, el bău la praznic pînă se îmbătă și, după aceea, amețit de vin, își căută un loc să doarmă, nesupărat de nimeni.

În curtea bisericii se zărea o prisacă cu stupi mari și frumoși, dintre care unii nu aveau albine. Fără multă gândire, Til se vîrî într-unul din stupii goi și, cum era toropit de somn, se ghemui înăuntru și adormi buștean.

Neaflîndu-l nicăieri, maică-sa se întoarse singură acasă.

Pe la miezul nopții, doi hoți se strecurară în prisacă, voind să fure știubeiele.

— Am auzit vorbindu-se, spuse unul din ei, că stupii cei mai buni sînt aceia care atîrnă mai greu! Se apucară deci să-i încerce pe rînd și, cînd ajunseră la stupul în care se afla Buhoglindă, îl găsiră mai greu decît toți.

— Abia îl urnești din loc, gîndiră ei. Trebuie să fie plin de miere!

— Pune mîna pe el! Ce mai aștepti?

Se opintiră deci unul de o parte și altul de alta, ridicară stupul cu greu și pe aci ți-e drumul. În vremea asta, simțindu-se luat pe sus și pricepînd despre ce este vorba, Til Buhoglindă se trezi din somn. Afară era un întuneric de-l tăiai cu cuțitul.

Scoase atunci o mîină din stup și, prinzîndu-se de chica celui care mergea înainte, trase cu toată puterea.

Hoțul gemu de durere și, crezînd că e vreo glumă a tovarășului său, începu a-l ocări și a-i spune ce-i venea la gură.

— Ești smintit de-a binelea! răspunse celălalt. Cum aş putea să te trag de păr, cînd, cu amîndouă mîinile abia pot să duc stupul ăsta?

Bucuros că farsa mersese, Til rîdea pe înfundate, ferindu-se să facă cea mai mică mișcare. Apoi, după cîtva timp, scoase din nou mîina afară și îl trase zdravăn de păr pe celălalt hoț, care urlă de durere:

— Ticălosule, vrei să-mi smulgi pielea de pe cap?

M-am cocoșat sub greutatea stupului ăsta blestemat și tu mă tragi de păr în așa hal?

— Vezi-ți de treabă, nătărăule. Cui îi arde acum de asta? De abia mai văd pe unde calc. Tu ești cel care se ține de asemenea glume neroade!

Și amîndoi apucară să se certe. Și, tocmai cînd se certau mai cu foc, Til trase de chică pe hoțul din față cu atîta putere, încît îl izbi cu capul de stup.

Înnebunit de ciudă, acesta lăsă jos povara și se năpusti asupra tovarășului său, cărîndu-i la pumni în cap.

La rîndul lui, celălalt scăpă din mîini stupul, își luă prietenul de păr și începu să-l tîrnuiască. Și se bătură așa, ca orbeții, pe întuneric, pînă ce osteniră de atîția pumni și o luară prin beznă pe unde nimeriră, lăsînd prada în mijlocul drumului. Iar Til, după ce rîse cu poftă pe socoteala lor, adormi din nou și sforăi pînă la ziua albă. Apoi, trezindu-se din somn, ieși din ascunzătoare și o porni fluierînd spre casă.

TIL BUHOGLINDĂ INTRĂ ARGAT LA UN POPĂ ȘI FACE TOTUL PE JUMĂTATE

Călătorind odată prin Braunschweig, Til Buhoglindă ajunse într-un sat numit Budestetten. Acolo preotul locului îl luă argat, momindu-l cu o simbrie bunicică și cu făgăduiala că nu o să aibă cine știe ce de lucru, că va mîncea și va bea la rînd cu el și cu bătrîna slujnică, ce-i purta de grijă și altele de felul acesta.

— Voinic și tînăr cum ești, nu va trebui să lucrezi decît pe jumătate din cît ai fi în stare! îi spuse el. La care Til se grăbi să încheie tîrgul și fu năimit îndată.

Într-o zi, îngrijitoarea popii, căreia îi lipsea un

TIL BUHOGLINDĂ
ÎȘI BATE JOC
DE NIȘTE TÎLHARI
CARE VOIAU
SĂ FURE UN STUP

ochi și care era cum nu se poate mai rea, luă din coteț doi pui de găină și, după ce îi tăie și îi curăță, îi puse la frigare, lăsându-l pe Til să stea lângă jăratec să-i păzească și, din când în când, să îi mai întoarcă, să nu se facă scrum.

Cînd puii se rumeniră bine și erau tocmai buni de mîncat, Til Buhoglindă se gîndi în sinea lui: «Popa mi-a spus, cînd m-a luat în slujbă, că o să mănînc și o să beau la rînd cu el și cu îngrijitoarea lui. Dar s-ar putea foarte bine să mă fi uitat și puii aceștia fripți să fie numai pentru prînzul lui și pentru slujnica cea bătrînă. Și atunci făgăduiala sfinției sale s-ar dovedi mincinoasă. Or, n-ar fi păcat să las eu ca vorbele părintelui să răsune în deșert?»

Și, zicînd acestea, Til luă pe dată un pui fript și-l mîncă, cît ai bate din palme. (Numai și numai ca sfinția sa să nu cadă cumva în păcat și să rămînă de minciună.)

La ora mesei, cînd slujnica popii veni, ea nu mai găsi decît un singur pui în frigare.

— Erau parcă doi pui la foc? întrebă ea pe Til. Ce s-a întîmplat cu unul?

— Deschide bine ochii și vei vedea că sînt doi și nu unul, îi răspunse el.

Văzînd că își bate joc de dînsa, bătrîna se mînie și, blestemîndu-l, dădu fuga la preot de-i povesti cele întîmplate.

— Pentru ce rîzi de slujnica mea? îl muștră popa. Eu însumi văd că nu a mai rămas decît un singur pui în frigare! Ori, au fost doi!

— Într-adevăr, părinte! Au fost doi pui în frigare...

— Și atunci unde este celălalt?

— Iată-l. Deschideți bine ochii și veți vedea că e în frigare. Așa i-am spus și slujnicei sfinției voastre și ea s-a mîniat pe mine.

— Acest lucru nu-i cu puțință. Slujnica mea nu

poate să-și deschidă bine ochii, de vreme ce nu are decît un singur ochi.

— Sfinția ta ai spus-o. Eu n-am spus asta. Văzînd popa că nu poate s-o scoată la capăt cu deșucheatul, îi zise:

— În sfîrșit, ce s-a întîmplat, s-a întîmplat. Fapt este însă că unul din pui a dispărut!

— Da, răspuse Til. Unul a dispărut și unul este în frigare. Pe celălalt l-am mîncat eu. Că doar sfinția ta singur spuneai că voi mîncă la rînd cu voi și nu era să las neîmplinite cuvintele stăpînului meu.

— Bine, fiule, fie cum spui! zise popa, zîmbind în silă. N-am de gînd să mă necăjesc mai mult pentru un pui fript, dar, pe viitor, ascultă de vorba bătrînei mele slujnice și încearcă să nu-i ieși din voie.

— Bucuros, stăpîne, răspuse Til Buhoglindă. Și, începînd din această clipă, ori de cîte ori i se cerea lui Til să facă cîte ceva, el împlinea lucrul doar pe jumătate.

Dacă trebuia să aducă o găleată de apă el n-o aducea decît pe jumătate.

Dacă i se spunea să vîre pe foc două vreascuri nu vîra decît unul.

În loc de două grămezi de fin, cîte trebuia să puie în ieslea vacii, el punea doar una singură. Cînd era trimis la crîsmă să cumpere un litru de vin el se întorcea cu sticla pe jumătate. Și așa mai departe, pînă cînd, nemaiputînd să-l sufere și sătulă de ajutorul lui, bătrîna slujnică merse din nou și se jelui popii de purtarea argatului.

— Băiete, slujnica se plînge iar de tine! Păi, cum ne-a fost vorba?

— Părinte, n-am făcut nimic prin care să fi ieșit din cuvîntul sfinției tale.

Mi-ai spus, cînd m-am băgat argat, că nu va trebui să lucrez decît pe jumătate din cît sînt

în stare... Or, așa cum slujnica sfintiei tale nu vede decît pe jumătate din ce fac eu, așa fac și eu treaba pe jumătate, după cum ne-a fost învoiala. Popa rîse mînzește, dar bătrîna slujnică, acrită de poznele lui Til și văzîndu-se iarăși batjocorită, se oțări mînioasă și spuse verde stăpînului ei că, dacă acest obraznic mai rămîne în slujbă, ea se duce de la casa lui.

Și astfel Til trebui să părăsească slujba de argat, cu părere de rău și plecă să colinde mai departe lumea.

TIL BUHOGLINDĂ ZBOARĂ DIN TURNUL SFATULUI CETĂȚII MAGDEBURG

Tot umblînd prin lume teleleu, Til Buhogлиндă ajunsese într-o zi la cetatea Magdeburg. Acolo făcu atîtea pozne și jucă atîtea renghiuri bune oamenilor, încît numele lui se făcu vestit și toată lumea vorbi despre istețimea lui.

Fu chemat chiar la sfatul orașului, unde pîrgarii locului îi cerură să nascocască o pehlivănie, ca să veselească mulțimea, pentru care treabă avea să fie răsplatit cu bani mulți.

Til făgădui că le va împlini dorința și răspîndi știrea că va zbura din cel mai înalt turn al orașului. La ziua fixată, o mare de tineret și bătrîni, de femei și fete, și copii, săraci și bogați, în frunte cu cîrmuitorii cetății, se aflau adunați în piața publică, vrînd să vadă cum va zbura Til. Așa ceva nu se mai pomenise...

În sfîrșit, eroul nostru apăru, în picioare, pe crenelul turnului, agitîndu-și brațele, ca și cînd s-ar fi pregătit să-și facă vînt, dintr-o clipă într-alta. Toți așteptau cu gura căscată și cu ochii mari deschiși și nimeni nu mai cuteza să răsufle... Cînd, Til Buhogлиндă, care abia se stăpînea să nu izbucnească în rîs, le vorbi după cum urmează:

— Credeam pînă astăzi, oameni buni și cinstiți ai cetății Magdeburg, că n-or mai fi pe lume proști și nebuni mai mari decît mine. Dar văd că orașul ăsta e plin de nătărăi.

Dacă voi, cîți sînteți aici, mi-ați fi spus că aveți să vă zvîrliți din turn, eu, unul, nu v-aș fi crezut în stare de așa ceva. Dar a fost destul ca să mă laud eu cu o ispravă ca asta și v-ați grăbit să luați drept bună o asemenea gogomanie.

Și cum oare credeți că aș fi putut zbura? Că doar nu sînt nici gîscă, nici vreo altă pasăre. Și, fără aripi și fără pene, oricine știe că nimeni pe lume nu poate pluti în aer.

Vedeți dar bine ce neghiobi ați fost și cum v-ați lăsat păcăliți de unul ca mine!

Acestea spuse, el le întoarse spatele și coborî scările turnului. Și, în urma lui, se iscă o larmă de nedescris.

Unii îl afuriseău în gura mare și ziceau: E un șarlatan, un pungaș. Și-a bătut joc de noi! Alții rideau cu poftă și spuneau: «De ce ne-am necăji degeaba? O fi nebun Buhoglindă, precum se vede. Dar astăzi el n-a rostit decît adevărul!»

TIL BUHOGLINDĂ ERA O FIRE CIUDATĂ

Lui Til Buhoglindă îi erau dragi oamenii, pe care adesea căuta să îi înveselească cu năzdrăvăniile lui.

Dar avea unele ciudățenii.

Se temea să nu-l arate mulțimea cu degetul, dacă ar fi călărit un cal bălan.

Nu-i plăceau copiii, pentru că aceștia făceau totdeauna mai multe pozne decît el.

Și n-ar fi mas în ruptul capului într-un han, unde birtașul era bătrîn și cărpănos, fiindcă, în ochii unui hangiu lacom de bani, un călător ca

TIL BUHOGLINDĂ
JUNGE TRUMPET
IN DER
COMITELI
DI ANHALT

el, fără lețcaie în buzunar, nu se putea bucura de nici o trecere.

De câte ori afla prilejul nimerit, spunea, cui se întâmpla să-l asculte:

— Să mă păzească Dumnezeu de băutură tare și de noroc mare!

Căci noroc mare era atunci când îi cădea cuiva vreo cărămidă în cap și s-alegea numai cu tigva spartă.

Și singura băutură tare era apa, căci, zicea el, numai ea poate să învîră roata morilor.

TIL BUHOGLINDĂ AJUNGE TROMPET ÎN SLUJBA COMITELUI DE ANHALT

Sătul să umble razna prin lume, Til Buhoglindă se hotărî, într-o bună zi, să intre în slujba viteazului comite de Anhalt.

Acesta îl făcu îndată trompet și-l puse de pază pe zidurile castelului, să dea de știre apropierea dușmanului, căci tocmai se războia cu niște seniori vecini.

Pe domeniile lui forfoteau încoa' și încolo, de dimineța pînă seara, tot cavaleri în armură și ostași îmbrăcați în zale, curteni și mercenari, pe care comitele nostru îi luase în leafă și pe care îi hrănea, ca să lupte sub steagurile lui.

În mijlocul curții se întindeau mereu mese, cu tot felul de bucate gustoase, din care ospătau soldații comitelui, căci cine luptă se cade să și mănînce.

Numai pe Til îl uitaseră flămînd și nimeni nu urca la el în turn, să-i aducă de-ale gurii.

Or, se întâmplă, într-o zi, să năvălească dușmanii. Til îi privea de după creneluri, cum se apropiau și îi văzu cum se reped și iau pradă toată cireada de vite a castelanului, care păștea tihnită în afara zidurilor.

TIL BUHOGLINDĂ
AJUNGE TROMPET
ÎN SLUJBA
COMITELUI
DE ANHALT

Dar tăcu chitic și nu sună din trompetă. Într-un târziu, ostașii comitelui auziră și ei tropotul cailor și sunară alarma, dînd buzna cu toții pe poarta castelului, în urmărirea inamicului. Soldații comitelui îi urmăriră pînă la tabăra lor, îi tăiară în fugă și le luară înapoi tot pleanul de animale și altele pe deasupra.

La întoarcere, ei îl zăriră pe Til, urcat pe ziduri:

— Hei, ce păzești acolo și de ce stai așa nepăsător, găgăuță? îi strigară cîțiva cavaleri.

— Nu-mi place să cînt și nici să ȝopăi pe nemîncate! răspunse el.

— Dar de ce n-ai dat alarma cînd ai zărit dușmanii?

— Cînd i-am văzut că ne iau toate vacile mi-am zis că dacă o să sun din trompetă or să ne spargă și porțile!

Cavalerii îl crezură nătîng și îl lăsară în plata lui. Întorși din harță, cu prada înzecită, ostașii comitelui puseră în frigare cîțiva viței mai grași și dădură cep unor butoaie cu vin, așezîndu-se la masă.

Și nici de data aceasta nimeni nu se gîndi la Til, care privea cu jînd, de acolo de sus, cum se înfruptau toți pe întrecute din bucatele acelea gustoase și-i lăsa gura apă.

Deodată, el puse trompeta la gură și începu să sune.

Crezînd că inamicul se află sub ziduri, oștenii săriră în picioare, lăsînd ospățul baltă, își îmbrăcară armurile și zalele și, încălecînd pe cai, părăsiră în goană curtea castelului.

Atunci Til coborî în fugă și, cît ai clipi din ochi, înșfăcă o bucată bună de carne friptă și o garafă plină cu vin și se întoarse în cea mai mare grabă la post.

Comitele și cavalerii lui ieșiră pe poartă în urmărirea dușmanului și mare le fu uimirea cînd nu aflară nici urmă de ostaș inamic.

Înapoiindu-se la castel, comitele îl chemă la sine pe Til și îi strigă înfuriat:

— Ești prost sau nebun, de faci lucrurile pe dos totdeauna? De ce ai dat alarma acum, dacă n-ai văzut dușmani?

— Nevăzîndu-i de loc, m-am gîndit că trebuie să sun ca să vină! răspunse Buhoglindă. Și apoi, cum altfel aș fi ajuns să înfulec și eu o bucată de carne, mărite stăpîne, cînd toate mesele erau ocupate de cavalerii și ostașii voștri?

A doua zi, comitele alungă din slujba lui pe Til, care fu foarte bucuros să scape, fiindcă nu-i plăcea de loc războiul.

TIL BUHOGLINDĂ INTRĂ ÎN SLUJBA CRAIULUI DANEMARCHII

Un măscărici așa năzdrăvan ca Til Buhoglindă nu putea rămîne multă vreme nevestit în lume. Faîma poznelor lui se răspîndi curînd pînă dincolo de marginile țării și toți craii și seniorii străini doreau să-l aibă pe lîngă dînșii. Îi dăruiau veșminte de preț, cai mîndri și pungi cu bani și-l ospătau cu cinste la masa lor.

Însuși craiul Danemarcii îl luă într-o zi la curte și-i făgădui să-i potcovească mîrtoaga cu cele mai scumpe potcoave din lume, dacă Til îl va înveseli cu glumele lui.

— Mă pot încrede oare în făgăduiala mării voastre? îl întrebă Til.

— Desigur, prietene, dacă și tu, cu ghidușiile tale, îmi vei descreți fruntea! răspunse craiul. Atunci, părăsind palatul, Buhoglindă urcă pe cal și merse drept la un argintar, cerîndu-i, în numele stăpînului său, să-i potcovească calul cu potcoave de aur și să i le prindă în ținte de argint. Apoi se întoarse la curte și-l rugă pe crai să poruncească

vistierului, potrivit făgăduielii, să plătească meșterului potcoavele comandate.

Vistierul craiului credea că este vorba despre un făurar de rînd.

Dar Buhoglindă îl duse la ărgintar, care-i ceru pentru osteneala sa 100 de galbeni.

Vistierul nici nu vru să audă de un asemenea preț și se întoarse la curte, povestind stăpînului său întîmplarea.

— Ce fel de potcoave ai poruncit să se facă? îl întrebă craiul.

Dacă mi-aș potcovi eu caii, pe care îi am în grajduri, tot atît de bogat, ar trebui să-mi vînd regatul cu supuși cu tot, pentru a-mi plăti datoriile.

— Măria voastră ați făgăduit că îmi veți potcovi calul cu cele mai scumpe potcoave! Or, m-am gîndit că asemenea potcoave nu pot fi decît din aur și argint! răspunse Til.

— Til Buhoglindă, ești singurul curtean credincios. Căci numai tu nu ieși din cuvîntul meu! zise craiul Danemarcii, rîzînd cu poftă.

TIL BUHOGLINDĂ CUMPĂRĂ PĂMÎNT

Til Buhoglindă era un poznaș bine cunoscut în toată lumea, și, așa cum s-a văzut mai înainte, unii crai și seniori îi căutau prietenia. Se găseau în schimb alții, care nu-l puteau suferi pentru glumele lui piperate.

În rîndul acestora din urmă se număra și ducele de Luneburg, care îi interzisese să mai calce pe domeniile sale, sub pedeapsa cu moartea.

Dar lui Buhoglindă nu-i păsa de amenințări.

El hoinărea mereu, mergînd unde vedea cu ochii și, într-o zi, ducîndu-se cu cotiga la un sat vecin, lîngă Zelle, nimeri tocmai pe moșia ducelui de Luneburg.

Cînd își dădu seama, era prea tîrziu ca să mai facă întoarsă calea și, întîlnind pe drum un sătean, care își lucra ogorul, îl întrebă al cui era pămîntul pe care muncea.

— Pămîntul acesta este al meu, l-am moștenit de la tata, îi răspunse el.

Auzind acestea, Til îi ceru să-i zvîrle în cotigă cîteva zeci de lopeți de pămînt, osteneală pentru care îi plăti cîteva bani. Apoi, urcîndu-se, se așeză cu picioarele pe țărîină, dădu bice calului și își continuă drumul spre castelul din Zelle. Și, cum mergea așa, fluierînd, iată că se întîlnește cu temutul senior al locului, care venea călare, însoțit de vasali și de slugi.

— Te-am oprit să mai calci pe pămîntul meu, sub pedeapsa cu moartea! îi strigă el.

— Înălțimea voastră se înșală. Nu mă aflu pe pămîntul vostru, ci pe al meu. Pot jura! Chiar adineauri l-am cumpărat de la un țaran liber, din vecinătate.

Înțelegînd șiretlicul, ducele îi spuse răstit:

— Du-te cu pămîntul tău — dincolo de pămînturile mele, măscărici obraznic ce ești! Și să nu-mi mai ieși în cale, că voi pune să te spînzure, fără milă, cu cal și cu cotigă cu tot!

TIL BUHOGLINDĂ ÎNFRUNTĂ PE ÎNVĂȚAȚII DIN PRAGA

Auzind Til Buhoglindă că la Praga s-ar afla niște profesori foarte învățați, se hotărî să se întreacă cu ei în știință.

El plecă așadar în Boemia și, ajungînd în capitala țării, răspîndi zvonul că a sosit în oraș un doctor vestit, în stare să dezlege cele mai grele probleme. Afișe mari, cu litere de o șchioapă, fură lipite pe ușile catedralelor și școlilor, lăudîndu-i priceperea.

E lesne de închipuit ciuda cărturarilor și a oamenilor atît de învățați din Praga, neîntrecuți pînă atunci în științe, în fața îndrăznelii acestui străin. Ei ținură sfat și hotărîră să-l cheme la dînșii și să-i pună cîteva întrebări, pentru a-l rușina și a-i dovedi că nu era decît un șarlatan îngîmfat. A doua zi, toți doctorii și savanții din Praga erau adunați în consiliu și Til Buhogлиндă se infățișă dinaintea lor și fu poftit să urce la catedră. În sfîrșit, rectorul universității îi puse prima întrebare:

— Cîtă apă e în mare?

La care, Til Buhogлиндă răspunse, fără să se gîndească:

— Vrednice rector, întrebarea nu mi se pare de loc grea. Dar, pentru ca să pot răspunde exact, va trebui mai întîi să opriți din curgerea lor toate fluviile, riurile și pîraiele cîte se varsă în mare. Numai atunci aș putea spune adevărul, fără umbră de greșeală.

Puși în încurcătură, învățații trebuiră să se mulțumească cu răspunsul dat și să treacă la următoarea întrebare:

— Unde este mijlocul pămîntului?

— Nimic mai ușor decît asta! răspunse Til. Mijlocul pămîntului se află chiar aici, sub picioarele mele. Iar dacă nu credeți, luați o sfoară lungă și măsurați. De am greșit cu mai mult de o palmă de loc primesc să rămîn de rușine. Uimit de istețimea lui Til, rectorul trecu la a treia întrebare:

— Care este distanța de la pămînt la cer?

— Distanța de la pămînt la cer nu poate fi de loc mare de vreme ce orice om care cheamă în ajutor cerul, e auzit îndată, chiar dacă ar vorbi în șoaptă.

Dacă vă îndoiiți de asta, urcați-vă la cer, vrednice rector, iar eu am să vă strig de aici cît voi putea

de încet. Sînt sigur că mă veți auzi de acolo de sus! Învățații din Praga se dădură bătăuți și fură siliți să dea dreptate lui Buhogлиндă, care coborî de pe estradă și părăsi sala.

În ziua următoare Til Buhogлиндă se îndrepta spre Erfurt.

TIL BUHOGLINDĂ ÎNVĂȚĂ UN MĂGAR SĂ CITEASCĂ

La Erfurt se afla o altă faimoasă universitate și Til Buhogлиндă dorea să se măsoare în istețime cu profesorii ei. Ca și la Praga, el dădu sfoară în țară că e priceput în tot felul de științe și că poate învăța pe oricine carte.

Învățații cei mari ai orașului auziseră multe despre el și pentru a nu fi păcăliți, ca profesorii din Praga, hotărîră să i-o ia înainte.

Făcură deci și ei un consiliu, îl chemară în mijlocul lor și, ca să-i puie la încercare știința, ziceau ei, îi încredințară un măgar, pe care să-l învețe să citească.

— Pentru un asemenea școlar, spuse Til, îmi va trebui mai multă vreme, cunoscute fiind de toată lumea prostia și încăpățînarea lui. Mă prind însă, că în douăzeci de ani, de acum încolo, o să-l fac tobă de carte.

Într-un răstimp atît de lung multe se pot întîmpla, gîndea în sinea lui Til.

I se făgăduiră 500 de bani de aur pentru osteneală, din care primi la început o parte destul de însemnată. Mulțumit de tîrgul făcut, Til Buhogлиндă își luă elevul și-l duse în grajd, apoi cumpără o psaltire veche și i-o așeză în iesle, avînd grijă ca, între paginile ei, să presare grăunțe de ovăz. Astfel, încă din primele zile, măgarul se deprinse să întoarcă filele cărții cu botul, căutînd grăunțe, și să ragă tare, atunci cînd nu mai găsea ovăz.

Bucuros de un asemenea elev destoinic, după cîtăva vreme, Til dădu fuga la rectorul universității, poftindu-l să vie la dînsul, pentru a se încredința singur cît de mult înaintase măgarul la învățătură.

— Este adevărat că am avut mult de furcă pînă a-l face să deprindă cîteva slove, dar iată că nu au fost zadarnice nici stăruința depusă, nici lecțiile predate! spuse Til Buhoglindă, intrînd în grajd împreună cu rectorul.

El așeză dinaintea măgarului un ceaslov nou-nouț și urecheatul, care fusese lăsat să flămînzească toată ziua, se apucă grăbit să-i răsfoiască paginile. Dar, negăsind nimic, el răgea de foame la fiecare filă întoarsă: «Iaa - Iaa...» Văzînd cu cîtă rîvnă întoarce măgarul paginile psaltirii, răgînd de foame, ca și cînd ar fi citit pe carte, rectorul se arată mulțumit de școlar și Til mai primi încă o pungă plină cu bani.

Nu trecu multă vreme și rectorul muri, iar Til Buhoglindă, care făcuse îndestul dovada științei sale, dădu pace măgarului și plecă într-o noapte din oraș, zicîndu-și:

«Dacă ar trebui să-i deștept pe toți măgarii din Erfurt, nu mi-ar ajunge o singură viață!»

TIL BUHOGLINDĂ ÎMBRACĂ SUTANĂ DE OM SFÎNT

Se dusesese pretutindeni vestea despre păcălelile lui Til și oamenii îl cunoșteau ca pe un cal breaz, iar cei cu musca pe căciulă se fereau de el cît puteau.

Nemaiștiind ce să născocească pentru a amăgi pe lesne-încrezători, Til Buhoglindă își puse într-o bună zi rasa de călugăr, șterpeli dintr-un cimitir o tigvă de om de curînd dezgropat, pe care un argintar i-o îmbracă în argint, așa cum se cuvine

TIL BUHOGLINDĂ
ÎMBRACĂ SUTANĂ
DE OM SFÎNT

unor moaște adevărate, și porni să cutreiere astfel satele Pomeraniei, cerînd de pomană pentru zidirea unei biserici.

Pe aici preoții se îndeletniceau mai mult cu băutura decît cu slujba sfîntă și erau bucuroși să-și umple sacul fără prea multă osteneală.

Til se oprea din loc în loc, pe la nunți, botezuri și hramuri și, cum era isteț la minte, predica mulțimilor adunate, de le mergea tuturor la inimă.

Apoi strîngea ofranda și o împărțea cu popii, parte frățească.

Uneori vorbea chiar din amvon, cu învoirea parohului, le arăta oamenilor tigva argintată și le-o dădea pe rînd să o sărute, apoi, cînd biserica se umplea de lume, începea să predice despre vechiul și noul testament, despre arca lui Noe, despre faptele cuvioase și minunile sfîntului Brandon, ale cărui moaște pretindea el că le înfățișează, și cîte și mai cîte.

Și, pentru ca obolul să fie cît mai bogat, la sfîrșitul slujbelor, Til avea grijă totdeauna să amintească credincioșilor săi că nu îi este îngăduit să primească bani sau daruri de la femeile mincinoase, care se știau cu vreun păcat cît de mic pe suflet. Să fi văzut atunci, după ce preotul își isprăvea cîntarea și după ce suna clopoțelul, cum se înghesuiau femeile și fetele, care mai de care, să-și dea obolul, vrînd să arate în felul acesta că se știu curate la cuget. Ba unele din ele, mai deocheate, treceau pe la miruit de cîte două și de trei ori, ca să le vadă bine lumea și să se încredințeze de neprihănirea lor. Unele lăsau bani, altele dăruiau inele și Til le strîngea pe toate, ca un neștiutor ce era de... păcatele oamenilor, și, după ce sfîrșea de adunat darurile, sfătuia pe toți să se îndrepte și să se rușineze de viața lor și să nu mai trăiască în necinste.

Astfel toată lumea era mulțumită: femeile pentru

că făcuseră dovada cinstei lor, bărbații pentru că aveau femei fără pată și Til pentru că se întorcea acasă cu traista plină.

TIL BUHOGLINDĂ SE FACE CROITOR

Tot umblînd prin lume să-și caute un rost, Til intră în slujbă la un croitor din Saxonia. Era hotărît să se facă om de treabă.

— Ia seama cum lucrezi! îi spuse meșterul. Coase, ca să nu se vadă!

— Așa am să fac, stăpîne! răspunse Til.

Și, ca să arate că a înțeles, își luă cu el acul, ața și stofa și se vîrî într-un butoi mare. Căutîndu-l prin casă și descoperindu-l ascuns în butoi, meșterul se uită la el cu mirare cum coase și nu-i venea să-și creadă ochilor.

«Uite cum lucrează nebunul ăsta. Mare-i grădina lui Dumnezeu, își spuse în sinea lui.»

— Dar ce faci acolo, Til? îl întrebă.

— Lucrez, ca să nu se vadă, meștere, așa cum mi-ai poruncit!

— Ieși de acolo, afurisitul, și lucrează să se vadă! Doar cusătura pe care o faci tu nu trebuie să se observe!

Și, de atunci, Til a început să deprindă bine meseria.

Nu știm cît timp să fi trecut de la întîmplarea povestită mai sus, poate un an, poate doi sau mai mult, dar, socotind că a învățat destule în meșteșugul acesta și că din puținul științei lui poate să mai dea și la alții, el hotărî într-o zi să adune la un loc pe toți meșterii, calfele și ucenicii din ținut, într-un cuvînt toată breasla croitorilor, vestindu-i că are să le împărtășească unele taine ale profesiunii, care să le folosească în munca

lor, așa încît să le lase cu limbă de moarte și urmașilor, ca să nu se uite, din tată în fiu.

Toți se întrebau, pe bună dreptate, ce avea să le spună unul ca Til, dar veniră din curiozitate. În sfîrșit, cînd toată breasla se strînsese în piața orașului, în frunte cu starostele ei, Til se urcă pe un loc mai înalt și le vorbi astfel:

— V-am chemat, cinstite fețe, ca să vă spun cîteva lucruri de seamă, fără de care nu pot exista meșteri adevărați în meseria noastră. Ați crezut cu toții pînă astăzi că, dacă aveți un ac, un degetar, o pereche de foarfeci și ață destulă, vă puteți numi croitori. Trebuie să știți însă că mai sînt și alte lucruri importante pe care nu trebuie să le uitați, cîte zile veți avea. Ascultați-mă cu băgare de seamă și țineți minte toată viața voastră ce o să vă spun acum:

Cînd băgați în ac, trebuie totdeauna să faceți nod la capătul aței. Altfel, veți lucra zadarnic și nu veți termina nimic niciodată... Căci firul, fără nod la capăt, va scăpa totdeauna din cusătură...

Croitorii se uitau unii la alții nedumeriți și își dădeau coate, spunîndu-și:

«Dar asta nu e o taină pentru nimeni. O știe și un copil...

Însuși starostele se ridică și spuse:

— Meștere Buhogлиндă, nădăjduim că nu ne-ai chemat aci din toată țara ca să ne spui un asemenea lucru, pe care croitorii îl cunosc de mii și mii de ani. Mulți dintre noi am făcut cîte zece și douăzeci de leghe de drum pînă aici, ca să ascultăm ce ne vei spune.

— Ba tocmai pentru aceasta v-am chemat. Fiindcă mi-am închipuit că nu este nimeni aici care să-și amintească lucruri vechi, de atîtea mii de ani. Dacă nu vă place ce v-am spus, umblați sănătoși. Întorceți-vă la casele voastre.

Și nu mai zăboviți ca să pierdeți vremea.

Croitorii, văzîndu-se păcăliți, se răspîndiră care încotro, blestemînd ceasul cînd făcuseră prostia să dea crezare unui nebun ca Til, pe care toată lumea îl știa ce fel de poamă era.

BUHOGLINDĂ BATE LÎNA DE SUS

Nefăcînd nici o ispravă la croitor, Til se hotărî să-și încerce norocul aiurea și intră slugă la un negustor de lînă.

În ziua aceea avea de bătut cîțiva saci de lînă și Til se arată bucuros să înceapă lucrul imediat. Își luă sacii și bețele în mijlocul ogrăzii și se apucă de treabă.

— Bate-o mai de sus, Til! îi strigă negustorul. Apoi, ca omul gospodar, își văzu de ale casei.

— Așa voi face, jupîne! îi spuse Til și luîndu-și cu el lîna și bețele, puse scara și se urcă în pod. Acolo începu să bată așa de tare, încît lîna se răspîndea în toate părțile și, luată de vînt, ajungea pînă în uliță.

Văzînd cu cine are de-a face și în ce fel înțelesese el să-i asculte vorbele, negustorul îi strigă în batjocură:

— Trebuia să te sui pe casă, Til! Ai fi bătut-o atunci mai de sus!

Înțelegînd că era încă prea jos, Til rezemă scara de streășină și se urcă pe acoperiș, de unde continuă să bată lîna.

— Afurisit să fii! strigă negustorul. Mi-ai risipit toată marfa. Coboară îndată de acolo!

— Dar bine, stăpîne, spuse Til. De ce îți iei acum vorba înapoi? Nu mi-ai poruncit s-o bat de pe acoperiș? Unde oare aș putea să mă urc mai sus? Văzînd că nu o scoate la capăt cu nebunul, negustorul de lînă îl așteptă să coboare și-l goni de la casa lui.

CUM A VÎNDUT TIL UNOR BLĂNARI DIN LIPSCA DITAMAI MOTANUL ZICÎND CĂ-I IEPURE

Era în vremea lăsatului de carne, cînd blănarii din Lipsca obișnuiau să se adune la un loc, în frunte cu starostele lor și să petreacă împreună, ospătîndu-se înainte de postul mare.

La o masă ca asta nimic nu poate fi mai prețuit decît vînatul.

Til îi știa lacomi la mîncare pe domnii blănari și, bun la suflet cum îl dăruise cerul, se gîndi să-i facă fericiți.

Șterpeli din vecini o piele de iepure și înșfăcînd motanul gazdei care torcea liniștit pe cotlon, un motan durduliu de toată frumusețea, îl vîrî în pielea de iepure cosîndu-l zdravăn, ca să nu mai poată scăpa. Era așa de încotoșmănit motanul nostru, încît ai fi jurat că e chiar un iepure viu. Mulțumit de trebușoara asta, Til se îmbracă apoi și el în straie țărănești, ca să nu fie recunoscut, ascunse «vînatul» bine într-un sac și vîrîndu-l sub haină, ieși în calea blănarilor, care tocmai începeau să se îndrepte spre sfat...

Til îl zări pe staroste, îi aținu calea și, plecîndu-se adînc în fața lui, îl întrebă dacă nu poștește un iepure.

Jupînul baș-blănar, care, pe lîngă că era căpetenia breslei, mai era și un mare mîncău, primi bucuros tîrgul. Se înțeleseră asupra prețului și, plătind banii, negustorul îl luă din mîna lui Til, cu sac cu tot.

Lacom cum era, se grăbi să-l trimită printr-o slugă drept la bucătărie.

Dar cînd oamenii desfăcură sacul, mare le fu necazul! Căci vînatul cumpărat de staroste începu să miaune ca un cotoi.

Niciodată nu se pomenise în Lipsca o păcăleală

mai cruntă și o batjocură mai mare, făcută unor obraze atît de cinstite ca domnii blănari... Nu știm cît de bine vor fi petrecut blănarii în ziua aceea. Dar întreg orașul rîse o săptămînă întreagă pe socoteala lor și a iepurelui, care știa să miorlăie atît de frumos.

TIL ÎȘI COMANDĂ O PUNGĂ DE BANI

Într-o zi Til intră într-o pielărie și comandă negustorului să-i lucreze o pungă mare de bani, destul de adîncă și cît se poate de largă. Lăsă pe masă arvună zece monezi de argint și plecă. După cîteva zile, intrînd din nou în prăvălie, întrebă dacă e gata marfa.

— E gata de ieri, îi spuse negustorul. Și se grăbi să se înfățișeze cu punga cerută. Era într-adevăr o pungă frumoasă și foarte mare. Dar Til strîmbă din nas nemulțumit:

— Nu aceasta este punga pe care o doresc. Asta e doar o punguliță... Eu vreau una care să fie mult mai încăpătoare.

După alte cîteva zile, revenind, negustorul îi arată ce lucrase. De data aceasta croise o pungă dintr-o piele întreagă de vacă, atît de mare, încît putea să încapă în ea un vițel nou-născut. Dar, cînd i-o puse dinainte lui Til, acesta se arătă tot nemulțumit:

— E prea mică pentru mine, spuse el. Aș vrea o pungă încă și mai mare. Negustorul turba de necaz.

După alte cîteva zile, Til bătu iar la ușa lui. Negustorul îi lucrase acum o pungă enormă, din pielea a trei vaci.

— Jupîne, nu-i bună nici asta, spuse Til, măsuriînd-o. Vreau o pungă de bani mare de tot, să nu-i pot da de fund. Să iau din ea și să nu se ter-

mine niciodată. Și dacă scot un gologan să rămâie doi în loc. Ca să nu duc niciodată lipsă de bani... Dacă ai putea să-mi faci o asemenea pungă ți-aș plăti bucuros oricât mi-ai cere pe ea. De altfel de pungi n-am nevoie. Sînt prea mici pentru mine și le poți vinde altora, dacă găsești cumpărător.

Zicînd acestea, Til plecă, lăsînd pe negustor turbat de furie.

— Blestemat să fie pungașul ăsta cu pungile lui! Stricase piei în valoare de 100 de monezi de argint.

TIL BUHOGLINDĂ SE DĂ DREPT MEȘTER DE OCHELARI

Til călătorea pe jos spre Berlin. Tocmai urma să se aleagă un nou împărat german și drumurile erau înghesuite de rădvane, de nu mai aveai loc să mergi nici pe marginea lor. Hanurile erau și ele mai mult decît pline și din toate ținuturile soseau mereu electori și prelați și baroni, urmați de curtenii, de slugile și vasalii lor, călări sau în calești lăcuite.

Pe un astfel de timp se găsisese să umble prin țară și Til Buhoglindă. Era cald, mersese mult și ostenise de atîta drum prin praf, dar nici un vizitiu nu voia să-l ia lîngă dînsul, oricîte trăsuri încercase să oprească pînă aici.

Deodată zări venind spre el, cu caii la trap, o mîndră trăsură cu roțile ferecate. Făcu semn surugiului de pe capră să oprească și, spre mirarea lui, văzu că își încetinește mersul și pe ferestruica trăsurii apăru capul unei fețe bisericești... Era un mare episcop de prin partea locului.

— Sînt un biet meșter de ochelari și mă îndrept spre oraș. Treburile mi-au mers prost și sînt prea sărac pentru a închiria o droșcă. V-aș ruga să mă luați și pe mine cu măria voastră, vorbi Til.

— Unui bun meșter de ochelari nu poate să-i meargă așa de prost treburile, precum spui.

— E multă vreme, domnule episcop, de cînd meșteșugul nostru nu mai are căutare.

— Și pentru ce, mă rog? întrebă prelatul.

— Mă sfiesc să spun înălțimii voastre, care cred eu că e cauza... fiindcă mă tem că aș supăra-o.

— Spune orice, fără frică... Nu vei fi pedepsit. Am ascultat în viața mea atîtea spovedanii încît nu mai mă mir de nimic. Atît aștepta Buhogлиндă...

— Oamenii, astăzi, nu își mai strică vederea făcînd lucru cîstit, trudind sau citind zi și noapte... Iată pentru ce nu le mai trebuie ochelari nici judecătorilor, nici regilor, nici împăraților și nici episcopilor, pentru că nici unul dintre ei nu-și mai vatăcă ochii, căutînd dreptatea prin cărți sau ispitind legile de dragul oamenilor necăjiți... Banul e singurul judecător atotputernic și unicul împărțitor de dreptăți...

— Ești un nebun cîstit, omule! Îmi place cum vorbești și vreau să te iau în slujba mea! spuse episcopul. Deschise portiera trăsorii și îl pofti alături de dînsul.

Și așa călători Til Buhogлиндă pînă la Berlin, fără să-i mai pese de lungimea drumului. Că ședea acum răsturnat în caleașcă și trecătorii îl saluau aplecîndu-se pînă la pămînt.

TIL BUHOGLINDĂ CUMPĂRĂ CINCI GĂINI ȘI DĂ PE ELE UN COCOȘ

Lui Til îi plăcea grozav să păcălească proștii, ca să-i învețe să nu fie lesne încrezători.

Într-o zi, rătăcind fără nici o țintă prin Quedlinburg, se trezi în piață și tot plimbîndu-se printre tarabele vînzătorilor veniți cu marfă la tîrg, văzu o fată care avea în coșul ei cinci găini și un cocoș.

— De vînzare ți-s orătăniile, fată?

- De vânzare!
- Și cum le dai?
- Doi bani, toate...
- Nu-s scumpe de loc! aprecie Til. Și luînd coșul din mîna fetii dădu să plece. Dar fata îi ținu sprintenă calea:
- Și banii? Vrei să mi le iei fără să le plătești?
- Fii liniștită, mă duc să le arăt mai întîi stăpînului meu, care locuiește foarte aproape și cînd mă întorc îți aduc banii pe ele.
- Ba, să mi le plătești mai întîi și pe urmă poți să le arăți cui vrei...
- De ce ești așa neîncrezătoare? Dacă toți negustorii ar fi ca tine nu s-ar mai face nici o vânzare în zi de tîrg. Iată, ca să nu-ți închipui că o să fug cu păsările tale, îți las zălog cocoșul ăsta mare și frumos... pînă mă întorc... Acum ești mulțumită?
- Fata se gîndi puțin, apoi luă în brațe cocoșul și spuse:
- Bine, poți să pleci, dar vezi să nu întîrzie prea mult, căci n-am timp de așteptat.
- Și Til plecă cu găinile în coș și dus a fost pînă în ziua de azi. Iar fata cea isteasă l-o fi așteptînd și acum să se întoarcă...

CUM L-A PĂCĂLIT TIL PE CHELARUL LAMBERT UN BOGĂTAN RĂU ȘI TRUFAȘ

Trăia în Lübeck un pivnicer, în slujba pîrgarilor, om foarte fudul, care se credea cel mai deștept din ținut și pe care îl chema Lambert.

— Nu s-a născut încă unul care s-ar putea măsura cu mine! avea obiceiul să spună, cînd se găsea într-o adunare mai numeroasă. Nimeni nu-l iubea din pricina lăudăroșeniei lui, dar nu avea curajul să-l înfrunte pentru că Lambert era un om bogat

și bieții locuitori se temeau de răzbunarea acestui hapsîn.

Auzind despre el, Til se hotărî să-i mai taie puținel din nas și să-l învețe minte să nu se mai umfle în pene, ca un curcan, cu înțelepciunea lui.

— Nu există om, oricît de înțelept ar fi, de care să nu-și poată bate joc un nebun ca mine! spuse Til. Și, ca să dovedească acest adevăr, se duse la tîrg și cumpără două ulcioare de pămînt, care semănau atît de bine între ele, că nu ai fi putut să le deosebești. Pe unul îl umplu cu apă, iar pe celălalt îl păstră gol. Apoi vîrî ulciorul cu apă sub haina lui largă, iar cu cel gol în mînă se îndreptă spre cramă și întinzînd ulciorul jupînului Lambert îi ceru să i-l umple cu vin.

Pivnicerul nostru îi măsură după dorință vinul, îi înapoie vîsul plin și îi întoarse spatele trebăluind prin cramă.

— Cît am de plată, domnule pivnicer? întrebă Til.

— Zece bani buni, răspunse Lambert, fără să-l privească și continuă să-și vadă de treabă.

Til se prefăcu că se scotocește prin buzunare și după un răstimp spuse:

— Nu am decît patru gologani, jupîne! Nu mi-l puteți lăsa mai ieftin...?

— Aici nu-i loc de tocmeală, îi tăie scurt chelarul. Vinul e al domnilor pîrgari ai cetății, după cum știi. Dacă ți se pare prea scump, îl voi deșerta la loc în butoi.

Fără să fie văzut însă, Til schimbase ulciorul cu vin cu cel cu apă, pe care-l avea ascuns sub mantie și pe care îl întinse lui Lambert, care se grăbi să-l deșerte la loc, nu fără a-l mustra pe Til, pentru că plecase la tîrguială fără să aibă destui bani în buzunar.

— Bună păcăleală ți-am mai tras și mare prost mai ești, jupîne Lambert, mormăi printre dinți Til și pe-acîi ți-e drumul.

Pe Til nu-l răbdase inima să tacă... Și oricît de încet rostise el cuvintele acelea, ca pentru sine, urechile ciulite ale domnului Lambert tot le prinseră din zbor.

«Prostul de Lambert? Oare ce o fi vrut să spună Til cu vorbele astea?»

Și pe dată pivnicerul își dădu seama că a fost înșelat... Așadar, nebunul izbutise să-l păcălească! Îi furase din vin, plecînd fără să plătească...

Spumegînd de furie, Lambert chemă gărzile orașului și le puse pe urmele lui Buhoglindă, care nici nu apucase să se depărteze bine de cramă. Oprit în drum, oamenii stăpînirii îi smulseră ulciorul de sub haina sub care îl ținea ascuns, îl băgară în fiare, ca pe un hoț, și îl duseră în fața judecătorilor, care îl condamnară la moarte. (Ca să slujească drept pildă și nimeni să nu mai îndrăznească vreodată să se atingă de vinul domnilor pîrgari.)

Chiar a doua zi, o spînzurătoare înaltă fu ridicată în piața din Lübeck și Til fu adus, între lăncierii îmbrăcați în zale, și așezat sub funie.

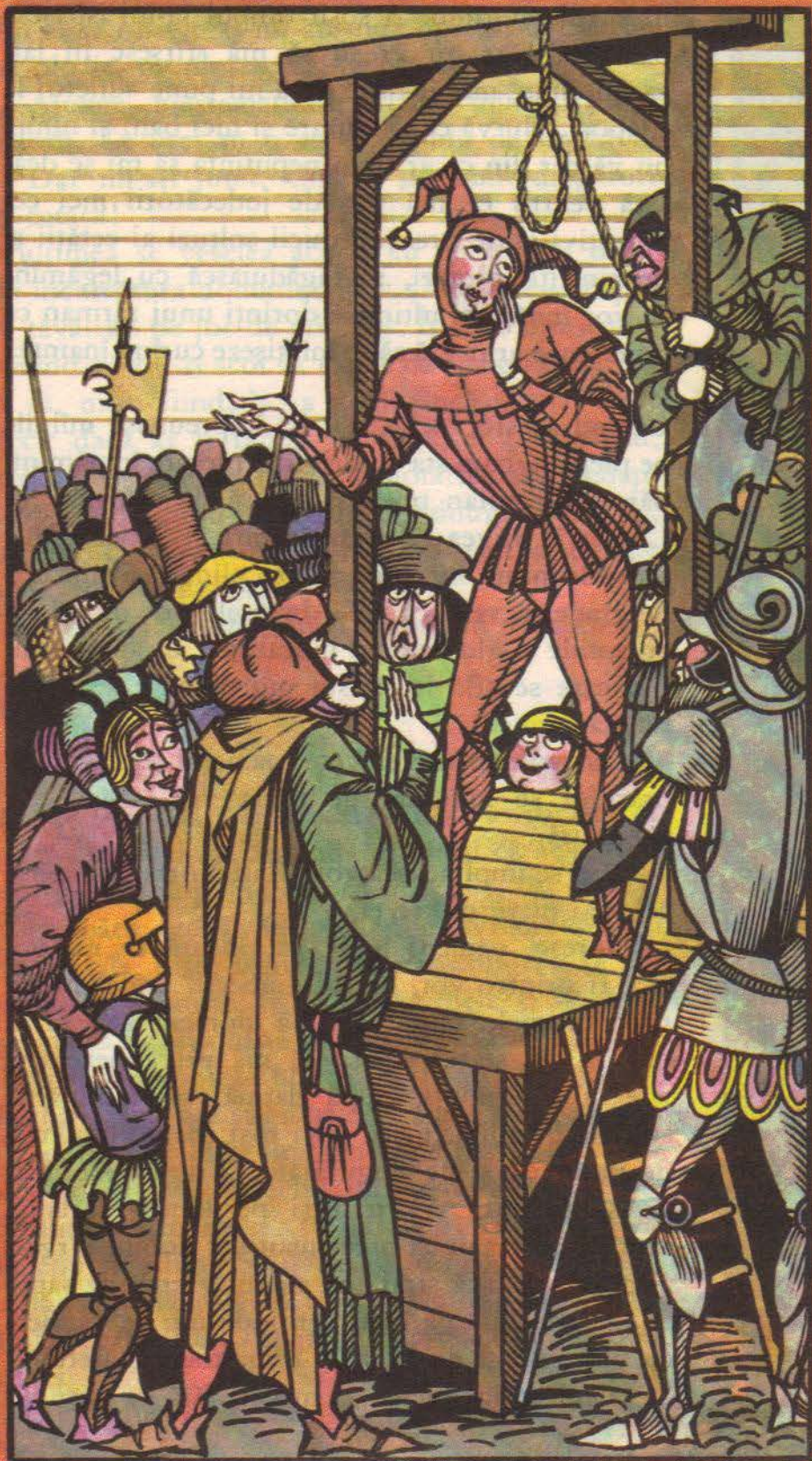
Mulțime de oameni se strînse să privească și nu puțini dintre ei îl căinau pe bietul Til pentru un asemenea sfîrșit... Destule pozne făcuse Til în viața lui, dar acum i se înfundase de-a binelea și nu-i mai venea la socoteală să rîdă... De unde se vede că, dacă «ulciorul nu merge de multe ori la apă», cîteodată nu merge nici la vin.

Judecătorul dădu citire sentinței și gîdele cel fioros tocmai se pregătea să-i atîrne ștreangul de gît, cînd Til făcu semn că vrea mai întîi să vorbească...

I se dădu voie, fiindcă era obiceiul să li se împlinească orice dorință celor sortiți pierzării.

— Oameni buni și cinstiților pîrgari! spuse el,

CUM ERA
CÎT PE ACI
SĂ-L SPÎNZURE
PE TIL

în auzul mulțimii. A sosit timpul să-mi ispășesc păcatele. Dar nu vreau să mă sfârșesc în laț, ca un câine, mai înainte de a-mi pune sufletul la adăpost. Nu vă cer îndurare și nici bani și nimic nu vă cer din ce ar fi cu neputință să mi se dea. Iată pentru ce mă rog de judecătorii mei cei milostivi și de preacucernicii șoltuzi ai cetății și de cinstiții pîrgari, să făgăduiască cu legămînt că vor îndeplini ultimele dorinți unui sărman ca mine, care urmează să se înfățișeze curînd înaintea cerului!

Grăind aceste vorbe, Til își împreunase mîinile pe piept și, cum sta cu privirile plecate în pămînt, părea un motan pocăit, în rasă de călugăr...

Lumea îl privea cu compătimire și femeile, mai slabe de inimă, începură chiar a plînge de mila lui! Se gîndeau, vezi, că Til îi înveselise de multe ori cu șotiile și glumele lui mucalite... Și apoi, unui om care se află în ceasul morții nu i se poate refuza nimic.

Mai cu voie, mai fără voie, oamenii legii și juzii orașului se îndurară de trista lui soartă și făgăduiră...

— Să ți se îplinească voia, Til! Vorbește! spuse cel mai mare dintre ei.

— Doresc, oameni buni, ca, îndată ce nu voi mai fi printre voi, orașul Lübeck, unde mi-am trăit ultimele clipe, să mă pomenească după cuviință și sfatul cetății să mă privegheze trei zile și trei nopți, după datină, cu lumînările aprinse în mîini. Frică mi-a fost toată viața mea de întuneric și de singurătate, și de întuneric și de singurătate mă tem și pe lumea cealaltă. Iată de ce vreau ca preacinstiții și nobilii pîrgari ai cetății să facă strajă cu rîndul vreme de șapte ani la mormîntul meu, grijindu-mi de candelă cu ulei bun și de slujbele trebuitoare sufletului. Și să nu treacă nici o zi măcar, fără ca vreunul

din ei să nu vie să-mi aprindă opaițul la căpătii, pe ploaie, pe ninsoare, în fiecare seară...

— Ajunge, blestematele! strigară mînioși judecătorii. Ce vrei tu e cu neputință de împlinit!

— Dar mi-ați jurat, cinstiți și nobili dregători ai cetății!

Mulțimea se veselea acum, cu lacrimi în ochi, de încurcătura domnilor juzi, și femeile și copiii se tăvăleau pe jos de atîta rîs. În cele din urmă, văzînd că nu o scot la capăt cu nebunul de Til și că, mort fiind, îi va necăji încă și mai mult decît dacă ar fi rămas în viață, ei ținură sfat, acolo sub spînzurătoare, și hotărîră să-l pedepsească alungîndu-l dincolo de zidurile orașului, urmînd ca pe viitor să-i fie oprit să mai dea pe acolo, cîte zile va mai avea.

Ceea ce și Til Buhoglindă dorea din tot sufletul.

TIL SEAMĂNĂ PIETROAIE PE ULIȚELE UNUI ORĂȘEL SAXON

Aflîndu-se odată în trecere printr-un orășel de pe Weser, Til Buhoglindă se gîndi că ar fi bine să-i cunoască pe locuitori.

Îl străbătu deci în lung și în lat, vreme de mai multe zile, intră prin casele oamenilor și le deprinse obiceiurile, le învăță vorbele și băgă de seamă că toți seamănă între ei ca picăturile de apă. Toți erau lungi și blonzi, toți vorbeau aceluși limbă tărăgănată și greoaie, dar mai ales toți erau la fel de vicleni și înșelători, de parcă ar fi fost un singur om reflectat într-o mie de oglinzi. Atunci, de lehamite, se duse pe malul rîului și începu să adune bolovani și să-i vîre în traistă. Aduna bolovani și îi vîra în traistă, apoi venea în fața primăriei și îi zvîrlea grămadă în mijlocul uliței...

Niște negustori străini, aflați ca și el în trecere

prin burg, îl întrebară ce vrea să facă tot presărind pietroaie din loc în loc.

— Semăn pungași! le răspunse el cam peste umăr.

— Pentru asta nu trebuia să te ostenești, fiindcă de pungași nu duce lipsă orașul ăsta.

— Asta e cam așa! recunosc râzînd Til, care începuse să-i cunoască pe localnici.

— Mai bine ai semăna oameni de treabă! îi strigară neguțătorii depărtîndu-se.

— Oameni de treabă nu pot crește în pămîntul ăsta! le strigă Til la rîndul său.

Vorbele rostite, ce-i drept, cam tare și tocmai sub fereăstra sfatului, ajunseră la urechile judei, care trimise îndată să-l cheme la sine.

Îi porunci să adune toate pietroaiele azvîrlite pe uliță și să părăsească în grabă orașul.

CÎT L-A COSTAT PE TIL MIROSUL UNEI FRIPTURI

Într-o zi, hoinărind teleleu prin Colonia, Til Buhoglindă se opri la un han.

Era amiaza mare, dar masa nu era gata și omul nostru se așeză ostenit pe o laviță, în așteptarea bucatelor.

Făcuse drum lung și îi era nespus de foame. Hangiul însă nu se arăta grăbit să pregătească ceva.

Și, cum drumețului nostru i se cam lungiseră urechile de foame așteptînd, își scoase în cele din urmă merindea din traistă și prinse a înfuleca lacom la pîine goală, ca omul flămînd.

Tocmai atunci hangiul așeză pe grătar o bucată de carne și începu să o întoarcă, tacticos, cînd pe o parte, cînd pe alta, chiar sub nasul lui Til. Mirosul fripturii, care se rumenea pe jăratec, ajungea pînă la Til și îi gîdila nările. Dar el continua să rupă din bucata de pîine uscată și,

din cînd în cînd, trăgea în piept fumul, care venea dinspre grătar.

Într-un tîrziu, se așternu masa și călătorii fură poftiți în jurul ei. Dar Til mîncase toată pîinea și își stîmpărase foamea pentru o zi întreagă. Degeaba îl îmbia hangiu și călătorii ceilalți să ia loc între ei.

— Nu mi-e foame, le răspundea el. M-am săturat cu mirosul fripturii. Hangiul tăcu și continuă să mănînce...

După ce se ospătară în liniște, oamenii se grăbiră să-și plătească porția și să plece iarăși la drum, care încotro îi era ținta.

Numai Buhogлиндă ședea deoparte și privea nepăsător către ei.

— Dumneata nu plătești? îl întrebă hangiu. Îmi datorezi un dinar!

— Cum, jupîne, ai vrea să-ți plătesc ce n-am mîncat? spuse Til, mirat de atîta îndrăzneală.

— Este adevărat că n-ai gustat din friptură. Dar te-ai înfruptat din mirosul ei. Iată de ce fă bine și achită-ți datoria.

— Dacă așa stau lucrurile, îți voi plăti cinstit! spuse Til. Scoase apoi un ban de argint din punga pe care o purta legată la brîu și zise hangiuului:

— Iată dinarul pe care ți-l datorez! Și, zicînd acestea, trînti banul pe tejghea, de răsună toată încăperea.

Apoi, tocmai cînd hangiu se pregătea să-l prindă, Til se grăbi să-l ia înapoi și să-l vîre la loc în pungă.

— Ai auzit, jupîne, cît de frumos a sunat? Ei bine, pentru așa *miros* de friptură, așa *sunet* de gologan se cuvine ca plată și nimic mai mult.

Și, zicînd acestea, Til deschise ușa și părăsi hanul, dînd cu tifla hangiuului cel lacom, care plesnea de ciudă că se găsisese unul mai isteț decît el.

ÎNTR-O ZI TIL INTRĂ ÎNTR-O MĂCELĂRIE SĂ CUMPERE CARNE ȘI ÎL TRAGE PE SFOARĂ PE NEGUSTOR

Cum mergea într-o zi spre casă, un măcelar, care sta în ușa prăvăliei, aținând calea trecătorilor, îl opri în drum și îi spuse:

— Nu iei nimic de la mine? Am marfă pe alese. Ia poftim și vezi... Alege-ți o bucată de carne, s-o duci acasă... Între timp, mai intrară și alți clienți după dînsul.

— Ce ar fi mai nimerit să iau? îl întrebă Til.

— Ia o bucată de carne pentru friptură, îi spuse măcelarul și își văzu de treabă, pentru că avea acum de servit și pe alții.

După care Til alese o bucată bună de carne, o vîrî în traistă și dădu să plece...

Dar măcelarul se luă după el:

— Ai uitat să plătești, domnule...!!

Nedumerit, Buhoglindă se întoarse din drum și spuse:

— Ce plată? Ce să plătesc? Cînd m-ai poftit să-mi aleg o bucată de carne nu mi-ai pomenit de nici o plată. Mi-ai spus doar atît: ia o bucată de carne pentru friptură. Pot să dovedesc acest lucru cu oamenii care au fost de față...

Auzind gîlceavă, o droaie de curioși și cască-gură se strînse într-o clipă în ușa măcelăriei. Ba mai veniră și ceilalți negustori vecini. Toți aveau pică pe măcelarul nostru, care le fura clientela. Se amestecară în vorbă.

Multă lume era de părere că Til avea dreptate; cîțiva, puțini, țineau partea măcelarului. Se iscă o ceartă în toată legea între măcelari, ba chiar și o mică păruială, în timpul căreia Til Buhoglindă plecă, ca un om pașnic ce era, liniștit, spre casă, cu carnea în traistă, ca și cînd tot ce se petrecea nu l-ar fi privit cîtuși de puțin.

**DESPRE UN CÎRCIUMAR CARE FĂCEA PE
GROZAVUL ȘI PE CARE TIL A JURAT
SĂ-L VINDECE DE ÎNGÎMFARE.**

Într-o noapte geroasă de iarnă, Til poposi pe jumătate înghețat la un han.

El își puse desaga plină de ninsoare într-un colț, își frecă mâinile ca să și le dezmoștească și se așeză la o masă, cerînd de mîncare și băutură. Alături, trei călători, rebegiți de frig ca și el, tocmai istoriseau cîrciumarului cum le ieșise în cale un lup și cum abia izbutiseră să scape de fiara sălbatică, numai cu chiu și văleu...

Erau încă galbeni de spaimă și tremurau amintindu-și de cele întîmplate. În picioare, cîrciumarul asculta zîmbind și, cînd povestirea luă sfîrșit, el începu să-și rîdă de ei în gura mare:

— Bogată rușine! Trei oameni voinici ca voi și n-ați putut răzbi un pricăjit de lup! Singur dacă aș fi fost și nu m-aș fi lăsat pînă nu-i frîngeam junghetura...!

— Ușor ți-e să vorbești, jupîne, stînd la adăpost și la căldură... Dar, ia să fi fost în viscol, noaptea pe cîmp, nici țipenie de om cît îi zarea...!

— Nu mă cunoașteți cine sînt, că n-ați mai spune voi așa. De mi-ar fi ieșit în cale, nu un lup, ci trei lupi, ba chiar o haită întreagă, și tot nu m-aș fi dat bătut și n-aș fi tremurat de frica lor!

Til sta de o parte și asculta.

Nu trecu mult și hangiul cel voinicos, ostenit de atîta laudă, se duse să se culce, iar Til rămase cu cei trei călători, în jurul unei ulcele cu vin.

— Ticălos om, hangiul ăsta! Îi place să-și bată joc de toată lumea! Ai auzit cum și-a rîs de noi, pe întrecute?

— Ba bine că nu! răspunse Til, care ascultase toată convorbirea. Dar lăsați pe mine că-i vin eu de hac. Peste trei nopți să ne întîlnim în același

loc și vă jur că jupînul hangiu o să vorbească altfel...

Bucuroși la gîndul că vor fi răzbunați, călătorii noștri îl strînseseră în brațe și se despărțiră apoi urcînd spre odăile care îi așteptau, pregătite pentru dormit. Căci, am uitat să vă spun, cîrciuma aceea era și han, la nevoie, pentru drumeții întîrziați...

A doua zi, Til se trezi o dată cu cîntătorii, făcu rost de o capcană pentru lupi și merse în pădurea apropiată de o îngropă în pămînt, sub învelișul gros de zăpadă. Apoi plecă din acele locuri și își văzu de treaba lui.

Cum era un om norocos, după trei zile se întoarse în pădure și își frecă mîinile de bucurie văzînd ce pradă îi căzuse în mînă... Un lup de toată frumusețea zăcea culcat la pămînt, prins în cursă. Era mort și numai ce apucase să înghețe... Era, adică, așa cum îi trebuia lui, țeapăn ca o buturugă de lemn.

Cît ai clipi îl scoase din capcană și-l vîrî într-un sac, săltîndu-l pe umăr cu greu, de lung și voinic ce era.

Dar și bucuria lui Til era mare, gîndindu-se ce farsă o să-i joace hangiolui cel îngîmfat.

Așteptă, așadar, să coboare noaptea și să aștească lumea în han. Se strecură apoi pe întuneric înăuntru și urcă pînă în dreptul odăii hangiolui, scoase lupul din sac și-l rezemă de perete, propîndu-l bine, ca să se ție în picioare...

Așa, cu ochii ieșiți din orbite și cu colții rînjiți, era cu adevărat fioros, bietul lup! Și Til își frecă mîinile satisfăcut. Dar nu se mulțumi cu atît. Ca să pară și mai groaznic, Til luă ciubotele copiilor hangiolui, care fuseseră înșirate de cu seară lingă cămin, și le așeză jos, în jurul lupului, iar o gheată i-o vîrî între dinți...

Apoi intră liniștit în odaia călătorilor, care îl

DESPRE
UN CÎRCIUMAR
CARE FĂCEA
PE GROZAVUL
ȘI PE CARE TIL
A JURAT
SĂ-L VINDECE
DE ÎNGÎMFARE

așteptau nerăbdători, fără să le povestească ceva din pregătirile pe care le făcuse.

— Aveți răbdare și o să vedeți și o să auziți ceva care o să vă placă! le spuse el și nimic mai mult. Apoi întredeschise ușa binișor și strigă îngrijitoarea, care tocmai spăla vasele în bucătărie, rugînd-o să le aducă o carafă cu apă.

Pe jumătate adormită, femeia urcă cu sticla de apă în mîini, bombănind pe toți călătorii care însetează în vremea nopții, în loc să doarmă. Dar, cînd ajunse pe ultima treaptă și dădu cu ochii de lup, scoase un urlet cumplit și se rostogoli înapoi pe trepte. Carafa se făcu cioburi și biata femeie nu se mai opri în cădere pînă jos, țipînd și văicărindu-se într-una de parcă ar fi luat hanul foc.

— Săriți, oameni buni, că au venit lupii și au mîncat copiii! striga ea disperată.

Trezit în chiotele și zbieretele îngrijitoarei, hangiul sări din somn ca ars și o zbughi pe ușă afară, să vadă ce s-a întîmplat. Dar, cînd dădu cu ochii de lup, care parcă îl pîndea la ușă, începu la rîndul lui să țipe îngrozit de vedenie și o luă la fugă în jos, pe scări, mai mult zburînd decît sărind peste ele. Într-o clipă, tot hanul fu în picioare, îngrijitoarea și argații cu ciomege și, în urma lor, hangiul, galben tot, de spaimă.

Doar Til și călătorii noștri, care se tăvăleau de rîs, nu se prea grăbeau să iasă din odaie. Se prefăceau că dorm tun.

Între timp, dezghețat de căldura tăciunilor din vatră și căzîndu-i propteaua, lupul se prăbuși la pămînt, arătînd acum cu adevărat mort. Așa îl găsiră hangiul și droaia de slugi, care năvăliseră în încăpere, înarmați pînă în dinți, ca să se lupte cu el.

— Așa-i că nu-i de glumit cu lupii, chiar și atunci cînd sînt morți, jupîne hangiu? îl întrebă

a doua zi în zori călătorii noștri, pregătindu-se de plecare.

— Afurișiți să fiți cu toții, pentru faptele voastre netrebnice, ticăloși ce sînteți! le strigă hangiuul. Plecați din casa mea și să nu-mi mai călcați niciodată pragul, cîte zile veți avea...

CUM L-A PĂCĂLIT TIL BUHOGLINDĂ PE UN GEAMBAȘ VESTIT

La Wismar trăia pe atunci un geambaș foarte priceput, care, înainte de a cumpăra caii, avea prostul obicei să-i tragă de coadă.

Dacă izbutea să le smulgă vreun fir de păr, el zicea că animalele nu sînt destul de zdravene, că nu vor trăi mult și că nu mai face să-și piardă vremea cu ele.

Este de la sine înțeles că oamenii care veneau la tîrg să-și vîndă marfa se arătau foarte supărați din această pricină, cu atît mai mult cu cît prostul nărav al acestui geambaș se întinsese ca o pecingine. Și mai că nu găseai cumpărător de cai în Wismar, care să nu-i încerce în același fel.

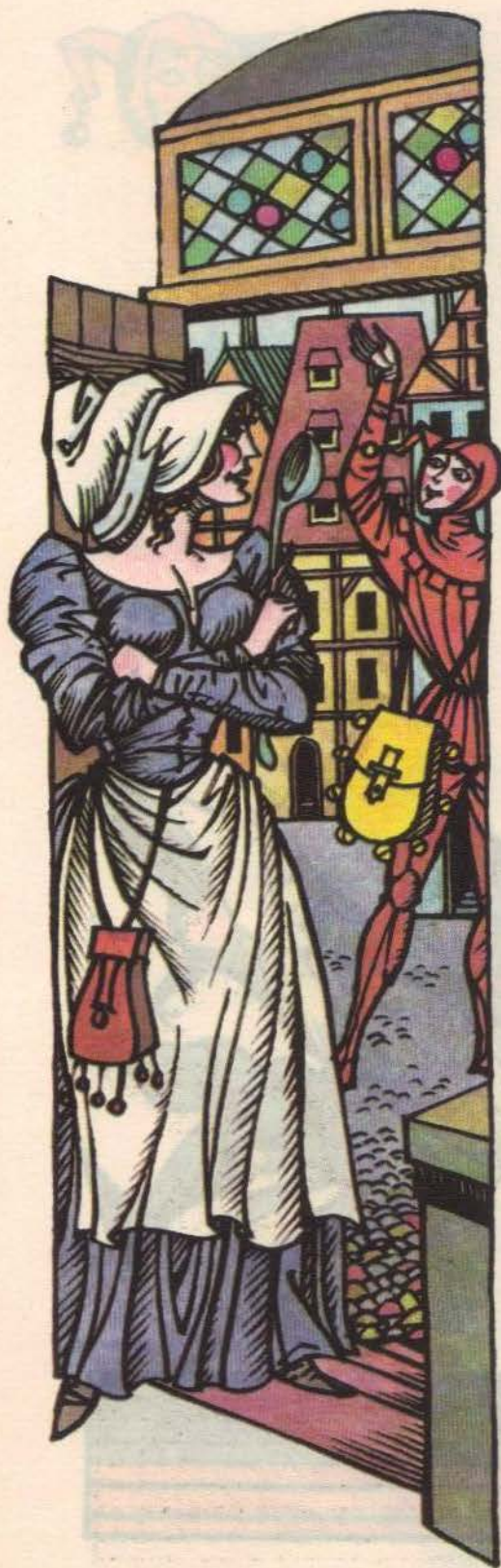
Auzind ce trebuie să pătimească bieții patrupezi de pe urma negustorului înrăit, Til se hotărî să-l lecuiască pentru totdeauna de prostul lui obicei. Își făcu rost de un cal, el știe de unde, îl țesălă și-l curăță bine și îi tăie coada, prinzîndu-i-o apoi la loc, așa tăiată cum era, ca nimic să nu se observe.

După aceea plecă cu calul la tîrg, chipurile, ca să-l vîndă.

Negustorilor de cai și trecătorilor, care se interesau de animal, el le cerea însă un preț atît de mare, încît aceștia nu mai ședeau nici o clipă la tocmeală, îngroziți fiind de pretențiile lui Til.

Numai geambașului cu pricina, cînd îi veni rîndul să-l întrebe, el îi ceru un preț moderat, doar,

doar l-ar ispiti să se oprească și să i-l încerce, după obicei.

Și momeala întinsă prinse de minune. Plăcându-i cum arăta calul, geambașul căzu în cursa întinsă de Til. Se apropie de blindul animal și întinse mîna să-i smulgă un fir. Dar, abia îl apucă de păr, că rămase cu coada calului în mînă.

Til, care doar atîta aștepta, începu să țipe cît îl ținea gura:

— Săriți, oameni buni, că mi-a sluit calul!!! Cum o să mai vînd un cal fără coadă!! Se strînse lume multă, ca la bîlci, și cum nimeni nu-l putea suferi pe geambaș, toți fură de partea lui Til. Geambașul rămăsese încremenit, cu ochii holbați și cu coada calului în mînă. Nu pricepea nimic. Așa ceva nu i se mai întîmplase de cînd era. Pînă la sfîrșit, oamenii săriră cu gura pe el, și geambașul se văzu silit să-i plătească mîrtoaga mai mult decît făcea. Dar, din ziua aceea, întîmplarea îi sluji ca învățătură de minte și geambașul nu mai trase caii de coadă.

TIL BUHOGLINDĂ SE OSPĂTEAZĂ PE BANI

Călătorind prin satele și orașele germane, Til nimeri într-un rînd la Bamberg.

Era flămînd și n-avea para chioară în buzunar. El trase la un han, pe care îl ținea o crîsmăriță veselă și cu nuri, care îi ieși în întîmpinare, urîndu-i bun sosît.

După felul în care se înfățișă, ea bănuî că Til trebuie să fie un om de soi.

Îl pofti deci la o masă, unde se ospătau numai călătorii de neam și îl întrebă ce și cum ar dori să mănînce.

— Jupîneasă frumoasă, aș vrea să mănînc de toate și fără bani, spuse rîzînd Buhoglindă.

Încredințată fiind că glumește, stăpîna hanului îi răspunse la fel:

— Domnul meu, nici măcelarul, nici brutarul nu-mi dau nimic pe gratis. Iată de ce nici eu nu pot servi masa decît pe bani.

— Dacă așa stau lucrurile, fie! Voi mîncă pe bani. Spune-mi cît se plătește aici pentru o masă bună?

— Douăzeci de dinari, onorate domn! zise femeia. Til se așeză la masă și hangița îl ospătă cu cele mai alese bucate și cu cele mai scumpe băuturi. După care călătorul nostru, sătul, se ridică să plece:

Îmi pare nespus de rău, dar mă grăbesc și v-aș ruga să-mi spuneți cît e plata, ca să pot pleca.

— Aveți să-mi dați douăzeci de dinari! zise hangița.

— Dragă jupîneasă, dumneata ești aceea care trebuie să-mi dea douăzeci de dinari, așa cum ne-am învoit. Ai spus doar limpede! că pentru o masă bună se plătesc aici douăzeci de dinari! Eu am mîncat și am băut, de m-au trecut toate nădușelile și înțeleg să fiu plătit pentru osteneala mea.

— Este adevărat, domnule, că ai mîncat și ai băut pînă ai ostenit, spuse hangița. Dar să te mai și plătesc pentru asta, mi se pare prea-prea. Din parte-mi nu-ți mai cer nici un ban. Acum poți pleca. Dar să nu mai calci niciodată pragul hanului meu.

Cu oaspeți ca tine n-ar mai exista pe lume nici cîrciumi, nici negustori.

CUM ȘI-A FĂCUT TIL POMANĂ CU NIȘTE CERȘETORI FLĂMÎNZI ȘI ÎNGHEȚAȚI.

Într-o seară de iarnă, cum călărea Til pe drumurile înzăpezite, care duceau la Hanovra, se întîlni în marginea orașului cu o ceată de calici.

Erau zece la număr și păreau rebegiți de frig și rupți de foame. Milos, Til descălecă pentru a le da binețe și a-i întreba de vorbă...

— Venim de la un parastas și ne ducem unde om vedea cu ochii...

— Se lasă gerul și o să înghețați de frig, dezbrăcați cum sînteți, pe viscolul ăsta — le spuse el. Ar fi mai bine dacă v-ați întoarce pentru a înnopta la hanul din capătul orașului.

Veți rămîne pînă în zori și apoi veți pleca iar la drum, dacă așa vi-i voia.

— Așa am face, dacă am avea vreo lețcaie, onorate domn! îndrăzni cel mai răsărit dintre ei.

— Cît despre bani, să nu vă faceți grijă, prietenii! Vă voi da o pungă cu 10 galbeni, care o să vă ajungă să petreceți o săptămînă întregă, pe băutură și mîncare.

Și, zicînd aceasta, Til scoase din brîu o pungă și le-o arătă...

Bucuroși de așa întîmplare, cerșetorii făcură calea întoarsă și îl urmară pe Til, ca pe un binefăcător, pînă la hanul cel mai apropiat.

Ajunși în poartă, Til își luă rămas bun de la ei, fără să mai descalece, spunîndu-le:

— Acum, că aveți destui bani la voi, puteți trăi fără grijă... Bateți în ușă și cereți găzduire! Încredințați că drumețul cel darnic dăduse punga unuia dintre ei, cerșetorii traseră în noaptea aceea la han, povestind hangiului ce noroc a dat peste ei și rugîndu-l să-i adăpostească și să-i hrănească pînă se va mai potoli vifornița.

Adulmecînd un cîștig bun cu asemenea sărăcani flămînzi și cu punga plină, hangiul le întinse o masă cum nu mai văzuseră ei nici la praznice mari. Și cerșetorii mîncară pe săturate. A doua zi tot așa, a treia zi la fel...

Viscolul parcă se întetea, dar calicilor nu le mai păsa acum de timpul de afară. În han aveau și

CUM ȘI- A FĂCUT
TIL POMANĂ
CU NIȘTE
CERȘETORI
FLĂMÎNZI
ȘI ÎNGHEȚAȚI

căldură, și mâncare, și băutură, după dorință, și paturi moi, după pofta inimii.

Cam după o săptămână, când ninsoarea și viforul se mai potoliră, veni și hangiuul să le facă socoteala... Pentru zece galbeni nu poți huzuri o iarnă întreagă și, după chibzuiala jupînului, banii se isprăviseră...

Dar, când să plătească, abia atunci cerșetorii începură a se întreba la care dintre ei se găsea punga.

Nici unul însă nu primise nimic!

E lesne de închipuit cât de mare a fost ciuda hangiuului, când își dădu seama că se lăsase amăgit...

Acum, dacă le-ar fi dat drumul să plece, o dată cu ei s-ar fi dus pentru totdeauna și banii lui. Pe de altă parte, dacă îi ținea, paguba s-ar fi mărit.

Hotărî deci să-i închidă într-un grajd, ca pe niște răi-platnici, și să-i hrănească doar cu pîine și apă, pînă se va ivi un om de inimă, care să-și ia asupra lui cheltuiala.

Dar Til Buhogлиндă veghea și, când socoti că banii se vor fi terminat, bătu în poarta hanului, ca un drumeț neștiutor de nimic și, intrînd în vorbă cu hangiuul, din una, din alta, află ce soartă avuseseră bieții calici.

— Sărmanii oameni... pe un asemenea frig... Ar trebui să te înduri de ei, domnule hangiu, și să le dai drumul să plece...

— Prostia asta n-aș face-o, scumpul meu domn, zise hangiuul, decît dacă se va găsi un chezaș pentru ei, care să plătească.

— Dacă-i numai atît... nimic mai simplu! zise Til. Mă voi duce chiar acum să caut un chezaș, jupîne hangiu.

În tot orașul se va afla un om cu dare de mînă și cu destul suflet, care să-și ia asupra-și cheltuiala bieților calici...

Și, zicînd aceasta Til plecă în căutarea lui.
Nu-i trebui să umble prea multă vreme, că și
află ceea ce căuta.

El se opri în dreptul unei case, care avea o firmă
zugrăvită cu fel de fel de sticle cu doctorii, pe
care se putea citi cu litere mari:

Vraci și spițer

Acolo ședea într-adevăr un doctor vestit în tot
ținutul pentru leacurile și alifiile lui.

La ușa lui bătu acum Til Buhoglindă.

— Jupîne vraci! vorbi el, cînd acesta veni să-i
deschidă. Hangiul din capătul uliței e rău bolnav.
Au intrat dracii în el și se chinuie de azi dmineață.
Am alergat într-un suflet să vă chem să-l ajutați!

— Bucuros o voi face și nădăjduiesc să-i fiu de
folos. Dar va trebui să mă aștepte o zi-două.
Fierturile mele nu sînt gata cît ai bate din palme.
Îmi trebuie timp. Dar îți făgăduiesc să-l scap
de necaz.

— Voi veni atunci cu soția lui. Să-i spuneți și ei
ce mi-ați făgăduit mie, ca să se liniștească biata
femeie.

Și Til Buhoglindă dădu fuga la han și spuse
hangifului că-i găsisse garant pentru cerșetori.

— Dacă soția dumitale mă va însoți, va auzi
acest lucru cu urechile ei!

Hangiul își trimise pe dată soția împreună cu
Til, la vraciul cel vestit.

— Jupîne vraci, iată am venit cu femeia hangifului.
Spuneți-i și ei ce mi-ați făgăduit mie.

— Jupîneasă dragă, omul acesta ți-a spus adevărul.
Fii fără grijă. În cîteva zile voi veni și voi lua
asupra mea răul care-l necăjește pe soțul dumitale.
Cînd femeia se întoarce cu vestea cea bună, mare
fu bucuria hangifului, auzind că se aflase chezaș
pentru răi-platnicii lui clienți.

Til Buhoglindă, socotind acum că își făcuse pe deplin datoria, se grăbi să părăsească hanul, fără a fi văzut de cerșetori, care fură îndată liberați din prinsoare.

Ce s-a mai întâmplat în urmă?

După câteva zile, hangiul se înfățișă în casa vrăciului, cerându-i să-i plătească cei zece galbeni, după cum îi promisese soției lui. Dar vrăciul îi aminti că el făgăduise femeii lui că va scoate dracii din el și nimic altceva.

Cuprins de furie, hangiul se repezi la vrăci să-l bată și acesta, crezînd că bolnavul înnebunise de-a binelea, începu să strige, chemînd într-ajutor vecinii.

— Săriți, oameni buni! Omul acesta e îndrăcit și vrea să mă omoare!

Vecinii săriră cu toții în ajutorul doftorului și îl legară fedeleș pe hangiu, care se zbătea ca scos din minți, în mîinile lor. Ei îl duseră acasă, unde îl ținură așa legat câteva zile, pînă i se mai potoli furia, înțelegînd că fusese pentru a doua oară tras pe sfoară.

Ce i-ar mai fi scărmanat el pe bieții calici și mai cu seamă pe Til, pe vicleanul Til. Dar cerșetorii noștri erau acum departe, iar Til părăsise și el de mult Hanovra, încredințat fiind că nu e bine să dai ochi cu hangii în care au intrat dracii, mai cu seamă cînd nu i-ai plătit.

CUM A VORBIT TIL BUHOGLINDĂ CU PAPA DE LA ROMA

Gîndindu-se odată la viața necuviincioasă pe care o ducea și la multele păcate pe care le avea de ispășit de pe urma răutăților făptuite, Til Buhoglindă se muștră adînc în inima lui și se hotărî să meargă în pelerinaj la Roma.

Auzise el că, dacă omul se învrednicește de un asemenea drum lung, i se iartă păcatele, ba s-ar putea să se întoarcă de acolo chiar sfânt.

Porni, așadar, pe jos cu toiagul în mână, către orașul etern și, după greutăți și osteneli fără număr, odată ajuns în oraș, trase în gazdă la o văduvă bogată.

Din una-alta, îi spuse că e de fel din Saxonia și că a venit să vorbească cu sfântul părinte.

— Să-l vezi pe Papa, nu-i lucru greu, dar să-i vorbești, asta este aproape cu neputință! îi spuse gazda. Cum ți-ai închipuit că abia sosit aici vei putea să pătrunzi pînă la el?

Eu locuiesc în Roma de cînd mă știu, sînt o femeie în vîrstă și niciodată nu mi-a trecut prin cap că aș putea ajunge să-i spun două vorbe...

Trei sute de galbeni aș da pentru o asemenea cinste!

— Nobilă doamnă, mi-ați da mie acești bani, dacă aș găsi mijlocul prin care să vă aduc să-i vorbiți?

— Bucuroasă m-aș prinde. Dar e o curată nebunie rămășagul acesta! adăugă văduva cea bogată; care știa cît de greu ar fi fost să răzbească cineva pînă la scaunul Papei.

Buhoglindă însă, care aflase că o dată pe lună sfântul părinte oficiază el însuși slujba bisericească, într-o capelă numită Ierusalim, din oraș, nu se dădu înfrînt. Se decise să aștepte.

În ziua hotărîtă, el pătrunse în biserică, făcîndu-și loc prin mulțime, pînă în preajma altarului și, tocmai în clipa în care, îmbrăcat în scumpe odăjdii și urmat de un alai de cardinali, Papa ieșea cu sfintele daruri, iar turma credincioșilor îngenunchea smerită în calea lui, el întoarse spatele și se prefăcu că vrea să părăsească biserica.

Episcopii cei mari băgară de seamă și bănuind că e un eretic șoptiră cîteva cuvinte la urechile

Papei și acesta, tot în șoaptă, le porunci să afle îndată cine este păgînul, care îndrăznise să pîngărească slujba și să-l aducă în fața sa.

Buhoglindă fu ajuns chiar în ușa capelei și chemat să se înfățișeze Papei.

— Cine ești tu? îl întrebă acesta.

— Sînt un credincios! răspunse Til.

— Și care este credința ta?

— Aceeași ca și a gazdei mele, preasfinte părinte! spuse Til și rosti numele văduvei în casa căreia locuia de cîteva zile.

Fură trimiși pe dată cîteva slujitori de încredere, care aduseră pe femeia care-l găzduia.

— Sînt o creștină binecredincioasă, păzesc posturile și respect dogmele sfintei noastre biserici, mărturisii ea.

— Și eu am aceeași credință preasfinte părinte, adăugă Til.

— Atunci pentru ce ai întors spatele în timpul slujbei?

— Pentru că sînt păcătos și mi-a fost teamă de pedeapsa cerului, dacă aș fi îndrăznit să înfrunt cu privirea mea sfintele taine, nespovedit cum mă aflu.

Cuvintele pline de umilință pe care le rostise făcură o bună impresie și Til fu lăsat să plece, nesupărat de nimeni.

El se întoarse acasă împreună cu văduva cea pioasă și, amintind gazdei sale făgăduiala, aceasta trebui să-i numere cei trei sute de florini.

Vorbise cu Papa și Til cîștigase rămășagul făcut.

CÎND A INTRAT BUHOGLINDĂ UCENIC LA O CIZMĂRIE

Multe meserii a încercat să deprindă Til, dar nici una nu se potrivea cu firea lui nestatornică și poznașă.

Așa, într-o bună zi, el se băgă ucenic la un ciubotar, care lucra ciubote, cizme, pantofi, papuci și tîrlici și făcea tot soiul de încălțări, care mai de care mai frumoase.

Acesta îl învăță meșteșugul și, după o vreme, trebuind să meargă la o nuntă, împreună cu femeia lui, îl lăasă pe Til acasă, dîndu-i în grijă să croiască niște papuci.

— Cît de mari să fie papucii, meștere? întrebă Til pe stăpînul său, care tocmai se gătea de plecare.

— Și mai mari, și mai mici, după chipul vitelor pe care le mîină păcurarii la cîmp! îi răspunse ciubotarul, căruia îi cam plăcea să grăiască în pilde.

Omul se urcă după aceea în teleagă și plecă. Rămas singur, Til luă cîteva bucăți mari de piele, le întinse pe masă și, apucînd cuțitul de cizmărie, începu să croiască boi, capre, oi, viței și porci, cum se pricepu mai bine.

Către seară, meșterul se întoarse de la petrecere și, vrînd să afle ce ispravă îi făcuse ucenicul, văzu înșirate pe masă tot felul de dihănii.

— Ce mi-ai făcut, netrebnicule? Cum te-ai îndurat să-mi prăpădești bunătate de piei?

— Meștere, am făcut întocmai cum ai poruncit! Și ciubotarul, care era un om înțelept, își dădu seama că Til nu purta nici o vină. Lucrase cum îi vorbise și nu după cum gîndise stăpînul lui. Dar se grăbi să-i plătească simbria și îl alungă, de teamă să nu-i facă și alte boroboațe.

CUM UN CIZMAR DIN BRAUNSCHWEIG A ÎNCERCAT SĂ-ȘI BATĂ JOC DE TIL

Într-o dimineață de iarnă, Til intră la un cizmar din Braunschweig, care avea atelierul în subsolul unei case.

— Meștere, ți-am adus o pereche de ciubote noi, să mi le dai cu slănină. Poate, așa unse, n-o mai pătrunde zăpada prin ele. Or să fie gata pînă mîine?

— Lasă-le aici! Or să fie gata! spuse cizmarul, fără a-și mai ridica ochii de pe lucrul lui. După care Til își luă ziua bună și plecă. Dar, de abia se închise ușa după el, și ucenicul șopti stăpînului său:

— Meștere, l-ai recunoscut? Aș putea să jur că omul care a ieșit acum pe ușa este chiar nebunul de Buhoglindă, în carne și oase, cel care își bate joc de toată lumea, de s-a dus buhul de răutățile lui. Nu crezi că s-ar cuveni să-i jucăm și noi o festă, acum că îl avem în mînă?

— Și ce-ai vrea să facem? întrebă cizmarul.

— Fiindcă ne-a adus ciubotele să i le ungem cu grăsime, eu unul m-aș preface că n-am înțeles bine ce a vrut de la noi și, în loc să i le ung, i le-aș împănă cu bucățele de slănină, cum împănezi friptura cînd o vîri în cuptor... Știu că s-ar bucura cînd le-ar vedea așa mîndre, cu pielea crestată din loc în loc și cu bucățele de slănină înfipite în ea!

— Să facem cum zici! spuse meșterul. Și rîdea de pe acum în sinea lui, gîndindu-se ce ochi holbați o să caște clientul cînd și-o vedea ciopîrțite și împănate ciubotele cele noi.

Zis și făcut. În cîteva clipe, încălțările fură pregătite și atîrnate în cui, semănînd acum nu cu vreun fel de ghetе, ci cu două șunci drăguțe de porc, puse la afumat.

A doua zi, Til intră în prăvălia cizmarului și fără să bănuiască nimic, întrebă dacă-i sînt gata ciubotele.

— Gata sînt, spuse cizmarul, abia stăpînindu-și rîsul. Ia-le din cui.

— Meștere, ești un cizmar foarte priceput! Le-ai

făcut chiar așa cum mi le doream, n-am ce zice
Cîți bani îți sînt dator?

— Doi bani!

— Numai doi bani? se miră cu fățarnicie Til.
Pentru o trebușoară bună ca asta, aș fi crezut că
o să-mi iei pe puțin zece. Apoi, fără să mai spună
ceva, plăti și plecă, lăsînd în urma lui pe cizmar
și pe ucenic, făcînd haz de gluma lor așa de
izbutită.

Dar nu apucară să chicotească prea mult cei doi,
că geamurile atelierului care dădeau în stradă,
la nici un stat de om de trotuar, zuruiră și se
prefăcură în cioburi și, prin spărtură, se ivi căpă-
țîna lui Til, care-i privea rîzînd:

— Meștere dragă, am uitat să te întreb: slănina
cu care mi-ai împănat ciubotele era de porc sau
de scroafă?

— Ticălosule! urlă cizmarul. M-ai lăsat fără ge-
muri în plină iarnă. Dacă pun mîna pe tine am
să-ți fac țandări capul cu bîta asta.

Lui Til însă părea să nu-i pese de mînia cizmarului.

— Dragă meștere. Nu trebuie să te superi pentru
atîta lucru. Am vrut numai să știu dacă slănina
era de porc sau de scroafă. Dacă dumneata nu
vrei să-mi spui, o să mă duc la alt cizmar să-l
întreb, spuse Til și dispăru din pervazul ferestrei,
prin care acumă pătrundea în voie și frigul și
ninsoarea.

CUM I-A LUAT VÎNTUL PE NIȘTE UCENICI DE CROITOR CARE ÎȘI BĂTUSERĂ JOC DE TIL

Til Buhogлиндă locuia la Brandenburg, pe o stradă
din mijlocul orașului, avînd ca vecin un croitor.
Cum era cald în atelierul croitorului, ucenicilor
acestuia le plăcea să lucreze stînd cocoțați pe o
scîndură lată, rezemată cu o margine de oblonul

ferestrei, iar cu cealaltă de ramurile unui copac din fața casei.

De la o vreme, ori de câte ori Til trecea prin dreptul lor, tinerii își luaseră obiceiul să-i spună vorbe de batjocură și să-i arunce în cap cu tot felul de cîrpe și petece colorate...

Til Buhoglindă se făcea că nu vede și nu aude și își vedea de drum înainte. Dar, cum nu-i plăcea să rămînă dator, se hotărî să le joace o festă, să-l pomenească.

Într-o zi de tîrg, cînd piața gemea de lume, ucenicii se cocoțară iar pe șipcă, dis-de-dimineață. Priveau la forfota uliței, spuneau glume deșucheate, fluierau și coseau.

De cu noapte însă, Til avusese grijă să se strecoare sub fereastra lor și cu un ferăstrău să reteze pe trei sferturi copacul de care ședeau aninați, așa încît acesta abia dacă se mai ținea în picioare. Nebănuind nimic, ucenicii se instalaseră acolo și coseau de zor...

Pe la vreo nouă ceasuri, porcarul începu să sune din corn pentru ca toți locuitorii de pe uliță să dea drumul porcilor de prin curți, ca să-i mîle la jir.

Rîmătorii croitorului dădură buzna afară din ogradă, grohăind cum li-i era felul, și, îndată ce o zbughiră pe poartă, se și opriră la copacul din uliță, ca să-și scarpine pielea de coaja lui. Îndată pomul, care abia se mai ținea, se prăbuși la pămînt, scîndura de călcat pe care ședeau cocoțați zbură cît colo și tinerii veniră peste cap, unul peste altul, în mijlocul uliței, de parcă i-ar fi luat vîntul, cu scîndură cu tot...

Buhoglindă, care ședea la pîndă, începu să strige cît îl ținea gura:

— Săriți că îi ia vîntul pe croitori!

Și cum ulița era plină de oameni, toată lumea se strînse acolo, atrasă de țipetele lui Til, făcînd

CUM I-A LUAT
VÎNTUL PE NIȘTE
UCENICI
DE CROITOR

haz de pățania ucenicilor. Rușinați, aceștia se strînseră de pe jos cu capetele sparte, fără să priceapă cum ajunseseră acolo.

Abia mai târziu își dădură seama că arborele fusese retezat și pricepură că Til le plătise cu vîrf și îndesat obrăznicile.

CUM ȘI-A FĂRÎMAT TOATE OALELE O FEMEIE, LA TÎRGUL DIN BREMEN

Til locuia în Bremen la un bătrîn episcop, care făcea mare haz de năzbîtiile lui.

— Ce pozne ai să mai scornești astăzi, Til? avea el obiceiul să-l întrebe, în fiecare dimineată. Și Til îi mărturisea tot ce pusese la cale pentru acea zi.

Într-o dimineată, Til plecă la tîrg cu noaptea în cap, fără știrea gazdei, și se opri în fața unei femei de olar, care venise la piață să-și vîndă marfa.

El îi cumpără toate oalele din coș și se înțelese cu ea ca, atunci cînd îi va face un semn din cap, dînsa să înceapă a fărîma cu bîta oalele pe care i le plătise.

Femeia luă banii și făgădui să facă întocmai cum o învățase Til. Cînd se întoarse acasă, episcopul îl aștepta în prag, să-l întrebe pe cine va mai păcăli în ziua aceea.

— Binevoiți să mă urmați în tîrg, preasfințite, și veți vedea. În acest oraș, unde abia am sosit și unde nu cunosc pe nimeni, este de ajuns să fac un semn oricărei vînzătoare de oale, pentru ca femeia să-și spargă cu mîna ei toată marfa din coș.

— Acest lucru mi se pare greu de crezut, afară doar dacă nu vei fi cumva un vrăjitor.

— Pun rămășag pe 30 de galbeni cu preasfinția voastră că, fără să fac farmece vrăjitorești, am totuși puterea aceasta.

Episcopul făcu prinsoarea și amîndoi se îndreptară spre târg.

Ajungînd acolo, ei se opriră în mijlocul pieței și Til îi arătă pe femeia care vindea oale. El începu să facă tot felul de semne spre ea, dar femeia părea că nici nu-l bagă în seamă.

Cînd însă Til clătină din cap, olăreasa sări de pe locul ei, ca prinsă de furii, luă în mînă o bită și începu să lovească în maldărul de oale pe care le avea dinainte. Și nu se opri decît după ce le făcu pe toate zob.

Lumea se strînse curioasă, nepricepînd nimic din ce se petrecea.

Însuși episcopul se arătă foarte uimit de puterea ascunsă pe care o dovedise Til.

Înapoindu-se acasă, el îi numără în palmă cei treizeci de galbeni făgăduiți, apoi îl rugă să-i spună și lui cum făcuse.

După multe rugăminți, Til îi destăinui secretul. Episcopul rîse cu poftă de viclenia musafirului și, cum era mare iubitor de farse, îi promise un bou gras dacă nu va mai povesti nimănui împlinirea. Mulțumit de cîștig, poznașul nostru îl asigură de mușenia lui.

Cu banii în buzunar, Til își luă rămas bun de la protectorul său, făgăduind să revină în cîteva zile pentru a-și primi darul.

După plecarea lui Til, episcopul dădu o masă mare, la care pofti pe toți cavalerii din ținut. Cînd ospățul era în toi, episcopul le spuse chefliilor că el deținea un prețios secret, prin care putea să facă pe orice olăreasă din piață să-și fărîme marfa cu mîinile ei, doar privind-o de la depărtare. El le propuse să le încredințeze și lor taina, dacă fiecare din ei s-ar obliga să-i dăruiască cîte un bou gras.

Curioși să afle vrăjitoria, cavalerii primiră târgul, fără să le pese de prețul cerut, ca niște oameni

avuți ce erau, și își ținură cuvîntul dat chiar în aceeași zi.

La rîndul lui, episcopul le povesti întîmplarea, lucru care, e de prisos s-o mai spunem, le procură o amară dezamăgire...

Dar boii intraseră de-acum în grajdurile episcopului și nici unul din acești nobili nu îndrăzni să mai spună o vorbă.

La întoarcerea lui Til, preasfințitul avea în ograda sa douăzeci de boi frumoși, cîștigați fără trudă, de pe urma lui Til, care trebui să se mulțumească abia cu a douăzecea parte din pradă.

— Un singur bou, preasfințite, e cam puțin lucru pentru o asemenea taină! mormăi el.

— Mi se cade partea leului, Til! spuse episcopul. Sînt doar amfitrionul și patronul tău și stăpînilor li se cuvine să aibă cîștigul lor.

TIL CÎȘTIGĂ RĂMĂȘAGUL FĂCUT CU UN TÎRGOVEȚ ȘI SE ALEGE CU O BUCATĂ DE POSTAV ALBASTRU

Lui Til îi plăcea să mănînce și să bea bine, dar nu totdeauna avea și cu ce să plătească ospetele. De multe ori, oricît ar fi scotocit în pungă, nu reușea să afle nici un gologan pentru masă.

Într-o zi, tot hoinărind înapoi și încolo, ca să găsească ceva de lucru, nimeri la iarmarocul din Oltzen și se împrietenii acolo cu alți doi oameni fără căpătîi, niște vîntură-țară ca și el. Era sărbătoare și lume multă, ca în zi de bilci. Tocmai se întrebau ce ar putea să învîrtească, astfel să cîștige un ban fără să ostenească prea tare, cînd, în fața unei tarabe găsiră un tîrgoveț, care cum-părase cîțiva coți de postav verde.

Se sfătuiră cum ar putea să-l înșele, ca să-i șterpelească postavul și se înțeleseră îndată să-l amăgească.

Til avea să-i iasă înainte și să intre în vorbă cu el, ceilalți doi trebuiau să-l pîndească pe drum și să-i ație calea, la o oarecare depărtare unul de altul, pentru a-l face să creadă că postavul pe care îl cumpărase nu era *verde* ci *albastru*.

Cel dintîi, care îl întîmpină pe drum, a fost Til, care îl opri cu o întrebare:

— De unde ai cumpărat, omule, postavul ăsta albastru, atît de frumos?

— De bună seamă, vrei să zici acest postav verde!

— Ba nicidecum, postavul e albastru ca cerul.

— Cum poți să spui una ca asta, cînd vezi foarte bine că este verde toată ziua!

— Și eu îți repet că postavul e albastru și, dacă te îndoiești de spusele mele, putem pune rămașag.

— Pun prinsoare pe postavul pe care îl am că este verde ca iarba și nu albastru, se înciudă tîrgovețul.

— Și eu repet că e albastru ca cerul și sînt gata să-mi țin rămașagul. Să întrebăm pe cel dintîi om ce ne va ieși în cale și vom vedea care dintre noi doi a avut dreptate, propuse Til și, pe ascuns, făcu semn cu mîna unuia dintre proaspeții lui amici să se apropie.

— Prietene, îi spuse tîrgovețul, spune-mi, rogu-te, de ce culoare este postavul ăsta pe care l-am cumpărat la bîlci?

— Ești un om norocos. Ai cumpărat un postav albastru de toată frumusețea.

Omul rămase uimit în mijlocul drumului, dar tot nu-i venea să creadă...

— Ori voi nu vedeți bine, ori eu am chiorît de-a binelea.

— Să mai întrebăm pe altul, dacă tot nu crezi, spuse Til.

Cel de-al doilea tocmai se vedea venind spre ei.

— Omule, îl întîmpină tîrgovețul, scapă-ne din încurcătură. Privește bine această bucată de postav

și spune cinstit de ce culoare ți se pare a fi. Am dat o grămadă de bani pe el. Or, prietenii aceștia vor să mă facă să cred că e albastru, în timp ce eu văd bine că e verde!

— Nu-mi place să mă amestec în treburile altora, spuse nou-întilnitul. Dar pentru că mă întrebi, nu pot să spun decît că postavul pe care îl ai în mînă e de culoare albastră, și încă de un albastru foarte curat. Asta se vede limpede.

— Nădărduiesc acum că nu mai ai nici o îndoială, spuse vicleanul Til omului, care încă se mai codea. Am cîștigat rămășagul și postavul pe care l-ai cumpărat e al meu, zise Til.

Nemaiînțelegînd ce se petrece cu el, tîrgovețul se lăsă păgubaș, îi dădu postavul și plecă mai departe, iar Til rămase în drum cu tîlharii cei doi, să împartă prada.

Le ajungea tocmai bine să-și comande din el, trei perechi de haine.

CUM I-A VINDECAT TIL PE TOȚI BOLNAVII DINTR-UN SPITAL DIN NÜRNBERG

Ajungînd într-o zi la Nürnberg și vrînd să facă rost de parale, năstrușnicul Til se dete drept medic învățat și lipi afișe mari pe ușile primăriei, prin care vestea pe locuitori că era doctor în multe științe și putea lecu orice boală.

Auzind că un doctor atoateștiutor sosise în oraș, șeful spitalului, care nu mai putea prididi de mulțimea bolnavilor, se înfățișă la Til, făgăduindu-i o răsplată de 200 de galbeni, dacă va izbuti să-i vindece măcar o parte din suferinzi.

— O să-i vindec pe toți pentru acești bani! se laudă Til, lucru care plăcu atît de mult medicului din Nürnberg, încît se grăbi să-i dea și o arvună de 50 de galbeni, unui vraci atît de priceput.

Băgînd banii în pungă, Til se prezentă de îndată

la spital și începu să cerceteze bolnavii, mergînd la patul fiecăruia din ei și întrebîndu-i ce îi doare. El avea grijă să spună în șoaptă fiecărui dintre bolnavi:

— Ca să vă fac bine și să vă pun pe picioare, mi-ar fi cu neputință, dacă n-aș arde pe cel mai beteag dintre voi. Fiți fără grijă însă! Îl voi pune pe foc pe cel mai neputincios bolnav de aici și din cenușa lui voi prepara alifia și leacurile mele. Ia aminte deci. Mîine în zori mă voi posta la ușă și vă voi striga pe rînd cu glas tare, pe fiecare în parte. Aceia dintre voi care sînteți mai puțin betegi, păziți-vă să nu rămîneți în urmă. Alergați și ieșiți degrabă pe poartă. Ultimul va fi cel jertfit. Păstrează cu grijă taina pe care ți-am încredințat-o!

Toți bolnavii se umplură de groază, auzind ce punea la cale doctorul cel străin, dar băgară la cap vorbele și păstrară cu grijă secretul.

Și, a doua zi de dimineață, cînd Til împreună cu mai-marele spitalului își făcură apariția, fiecare din cei care așteptau să fie strigați era îmbrăcat gata pentru plecare și auzindu-și numele, ieșea pe poartă, fugind de-i sfîrșiau călcîiele.

În mai puțin de jumătate de ceas, întregul spital se golise. Til își primi banii făgăduiți și avu grijă să fugă și el din oraș cu tot atît de mare grabă.

Cîteva zile mai apoi, auzind că vraciul cel mare plecase din Nürnberg, pe poarta spitalului începu să curgă din nou bolnavii cei alungați, plîngîndu-se de suferințele lor ca și mai înainte și povestind doctorilor în ce fel îi hotărîse să-și părăsească paturile.

Dar Til era acum departe și puțin îi păsa că vracii cei adevărați nu mai pridideau alergînd de la un pat la altul.

Doar asta era datoria lor... să vindece.

CUM S-AU CERTAT LĂPTĂRESELE DIN BREMEN, DIN PRICINA LUI TIL

Aflîndu-se într-o zi în piața mare din Bremen, Til Buhogлиндă se desfăta privind cum vin femeile cu lapte la tîrg. Erau toate prietene între ele, își spuneau surate, se îmbrățișau și își vorbeau în gura mare, de parcă s-ar fi cunoscut de cînd lumea.

Una după alta, își coborau cu mișcări domoale cofele de pe umăr, le puneau binișor lîngă ele, apoi se așezau pe cîte un scăunel să le păzească. Și, cum le privea așa, lui Til îi trecu prin gînd să le facă să se certe.

Se duse și cumpără îndată un vas mare de lut smălțuit, îl aduse în mijlocul pieței, apoi chemă pe rînd lăptăresele și le spuse că vrea să le cumpere toată marfa.

Bucuroase, ele primiră tîrgul și, pe măsură ce își deșertau cofele și donițele cu lapte în vasul lui Til, acesta, ca un bun negustor, însemna cu grijă pe răboj, cît lapte adusesse fiecare din ele, chipurile ca să știe cît să le plătească.

Se făcuse roată de femei în jurul lui și tot mai veneau.

Cînd, în sfîrșit, șirul lăptăreselor conteni și vasul fu plin, Til le spuse:

— V-am însemnat pe fiecare cu cît lapte ați adus. Dar nu am bani astăzi. Veniți peste o săptămînă și o să vi-l plătesc. Acelea dintre voi care nu vor să aștepte, să-și ia laptele înapoi.

După aceasta Til Buhogлиндă plecă.

A fost o zăpăceală de nedescris. Toate îl drăcuiau pe Til, apoi dădură buzna în jurul vasului, ca să-și ia laptele. Se grăbeau care mai de care, să vîre cofele în vas, îmbrîncindu-se și cerînd întîietate, pretinzînd că au fost mai înaintea altora sau că au turnat în vas atîta lapte și nu mai puțin.

Curînd începură să se înghiontească, să se tragă de păr, să se stropească pe rochii cu lapte și chiar să-și azvîrle cu cofele în cap, încît se făcuse în mijlocul pieței un adevărat lac de lapte dulce. În ziua aceea, cetățenii din Bremen au rămas fără lapte, dar au rîs cu poftă privind ca la teatru. Til o făcuse boacăna de tot.

CUM I-A ZUGRĂVIT TIL PE LANDGRAFII DIN HESSE

Cu năzbîtiile și păcălelile lui, Til Buhoglindă ajunsese cel mai vestit caraghios din întreaga Saxonie.

Cine nu-l știa pe năzdrăvanul nostru? Faima lui trecuse munți și ape și străbătuse țările în lung și în lat. În Lehia, în Țara Nemțească, în Dania și în Flandra, pînă și copiii nevîrstnici făceau haz de isprăvile lui minunate.

Dar, pe ici-colo, mai erau oameni care nu-l cunoșteau încă.

Într-o zi, Til bătu în poarta castelului din Marburg, unde își aveau așezarea din vechi timpuri landgrafii din Hesse.

— Cine ești tu și ce știi să lucrezi? îl întrebă landgraful.

— Sînt pictor, măria ta! răspunse Til.

— Ai picat tocmai la vreme. De mult doream să-mi văd zugrăviți strămoșii, în sala cea mare a armelor. Cît timp ți-ar trebui pentru a duce la bun sfîrșit o lucrare ca asta?

— Luminat senior, o asemenea lucrare cere zăbavă, spuse Til. Ea n-ar putea fi gata înainte de cinci luni și ar costa 500 de galbeni. Dar va trebui să fiu lăsat să lucrez, împreună cu ucenicii mei, netulburat de nimeni, în tot acest timp. Nobilul se învoi, tîrgul fu încheiat și Til primi o arvună de 100 de galbeni, pentru ca să aibă

cu ce să-și cumpere pensule și vopsele și cu ce să-și plătească oamenii care îl ajutau.

Apoi el își adună ucenicii și le vorbi în taină, învățându-i cum să se poarte:

— Dragii mei, am bani pentru munca voastră. Veți avea și hrană, vreme de cinci luni!

— Poruncește, meștere, ce trebuie să facem!

— În tot acest timp va trebui să nu faceți nimic alt decît să mîncăți și să dormiți, cît veți putea mai mult. Nimeni n-o să vă tulbure tihna.

— Să nu facem nimic? Am auzit bine? Atunci cine va zugrăvi totul? întrebare nedumeriți oamenii.

— Să nu faceți nimic. De aceea vă plătesc! îi lămurii Til. Ați auzit bine! Cît despre rest, nu mă întrebați! Lăsați totul în seama mea!

Cele cinci luni trecură și pereții rămăseseră la fel de albi ca mai înainte de venirea lor. Cînd se împlini sorocul, stăpînul castelului dori să vadă fresca. Îl chemă la sine pe Til și îl întrebă dacă putea să pătrundă acum în sala cea mare.

— Fără îndoială, Măria Ta. Zugrăveala este gata... Înainte însă de a intra, trebuie să spun înălțimii voastre că pictura mea este altfel decît a altora. Oricine poate să o privească, dar ea nu poate fi văzută de către cei născuți din femei nevrednice, care vor fi trăit necuvios în timpul vieții lor. Landgraful din Hesse rămase încurcat la auzul vorbelor lui Til, ba se simți chiar plin de grijă în adîncul sufletului său, dar tăcu și, luîndu-și inima în dinți, trecu pragul încăperii.

Til dădu la o parte pînza care acoperea pereții și, dezvelind zidurile rămase goale, începu să vorbească, prefăcîndu-se că-i arată portretele. El se oprea din loc în loc, în dreptul închipuitelor personaje și explica landgrafului pe fiecare în parte, ca și cînd strămoșii castelanului s-ar fi aflat cu adevărat zugrăviți pe tencuiala pereților:

CUM I-A ZUGRĂVIT
TIL PE
LANDGRAFII
DIN HESSE

— Privește, luminate stăpîne! spunea el. Iată aici pe străbunul Măriei Tale, Wilhelm cel Viteaz, cel care a căzut ca un erou în bătălie, în anul de grație 1100. A fost primul landgraf din Hesse și tot el a construit castelul care ne adăpostește. Iată-l mai departe pe vestitul Adolf, vrednicul lui fecior, care își luă de soție pe cea mai tânără dintre fiicele suveranului său. El a pornit în cruciadă chiar a doua zi după nuntă, fără să-i pese de lacrimile frumoasei mirese, rămasă văduvă curînd după aceea.

Alături se vede bine mîndrul urmaș, pe care avu grijă să-l lase la plecarea sa în război, pentru ca să nu i se stingă neamul.

Til vorbea fără să se oprească și landgraful se uita atent, dar nu vedea nimic.

«Mama mea o fi fost cumva o femeie păcătoasă? se gîndea el. Nu văd decît ziduri goale, așa cum arătau și acum cinci luni». Dar se feri să mărturisească cu glas tare, de teamă să nu fie socotit vlăstarul unei femei necuvioase.

N-ar mai fi avut ce să caute atunci în castelul landgrafulor din Hesse.

— Sînt într-adevăr foarte frumoase tablourile pe care le-ai pictat, zise, în sfîrșit, landgraful, cînd termină de ocolit sala.

Mă duc să-mi aduc și soția. Cred că nobilei mele doamne îi vor fi tot atît de plăcute la vedere... Și plecă să cheme pe landgrafă, dornic să afle ce va zice și ea.

Stăpîna casei veni îndată, urmată fiind de însoțitoarele ei, curioasă la rîndu-i să vadă ce fusese în stare să facă omul ăsta cu mutră de pehlivan. Til Buhoglindă le întîmpină pe femei cu plecăciuni smerite și le vorbi și lor, așa cum vorbise castelanului.

— Trebuie să vă spun, nobile doamne, că nici un om născut dintr-o femeie necuvioasă nu va

putea să vadă pictura mea! Și acum priviți în fața voastră! urmă el, luînd de la început toată vorbirea și oprindu-se în dreptul fiecărui pretins portret, pentru a explica ce reprezintă.

Femeile, în frunte cu landgrafa priveau nedumesc zidurile albe, fără să vadă sau să înțeleagă ceva, dar nici una din ele nu avu nici sinceritatea și nici curajul să-și dea pe față gândurile adevărate. Ba, dimpotrivă, toate se grăbiră să laude frumusețea tablourilor și măestria zugravului.

Și păcăleala ar fi mers strună pînă la sfîrșit, dacă ușa nu s-ar fi deschis pe negîndite și în sală n-ar fi dat buzna, nechemat de nimeni, nebunul curții. Văzîndu-l, Til își dete seama că minciuna lui, atît de bine ticluită, va fi dată în vileag. «Cînd nebunii se amestecă în treburile oamenilor zdraveni, le strică toate socotelile», își spuse el.

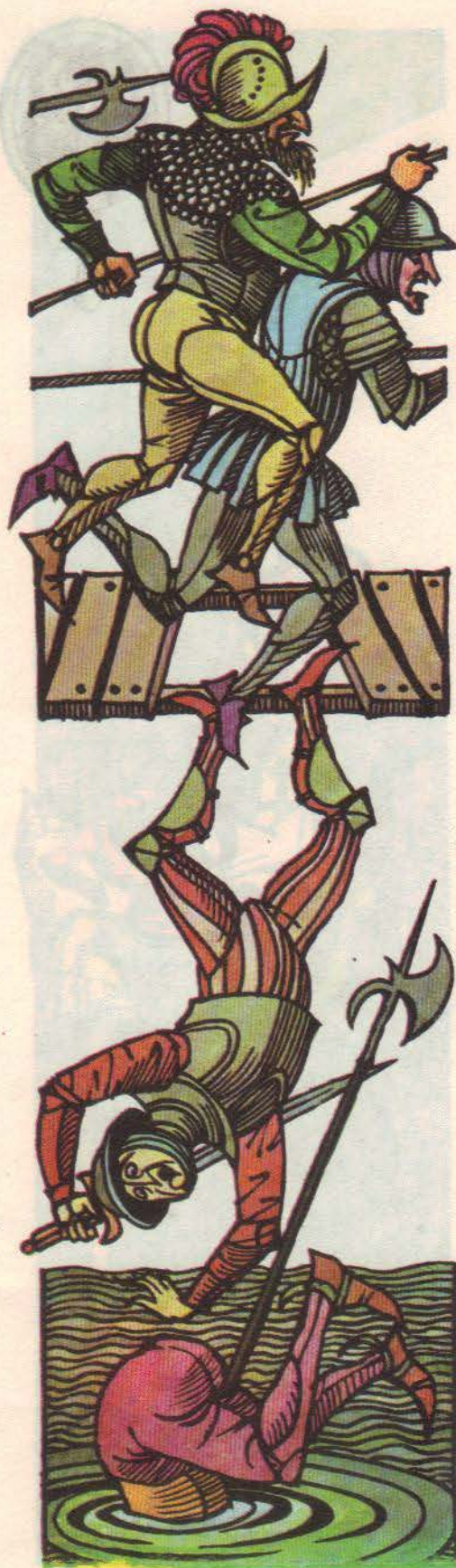
Și într-adevăr, după ce făcu mai întîi cîteva tumbe, văzînd pe stăpîna sa și pe însoțitoarele ei admirînd pereții goi și minunîndu-se în fața unor portrete închipuie, nebunul izbucni în rîs și țopăind, alergă într-un suflet la castelan să-i dea de știre că doamnele, împreună cu stăpîna sa, au înnebunit de-a binelea și că el e singurul om întreg la minte din castel.

«Nu ne mai rămîne decît s-o ștergem și asta cît mai curînd cu putință, înainte ca lumea să se dezmeticească de-a binelea!» își spuse Til.

Și, în aceeași noapte, el și oamenii săi se furișară în taină în grajd și, încălecînd pe sirepii landgrafului, părăsiră în galop frumosul Marburg, fără să se mai uite înapoi.

PAZNICII DE NOAPTE DIN NÜRNBERG FAC O BAIE PE NEGÎNDITE

Ca omului certat cu legea, lui Til nu-i erau dragi paznicii de noapte ai orașelor, care ba închideau

cîrciumile înainte de miezul nopții, de nu putea omul petrece în voie, ba opreau pe cheflii să cînte pe uliți, ba erau fără milă cu haimanalele. De cum însera, nu aveai voie să umbli prin cetate fără felinar în mînă, de teama paznicilor care vegheau neodihniți și unde nu gîndeai acolo îi aflai sau le auzai glasul:

E miezul nopții, oameni buni. Dormiți în pace. Ori? Cine-i acolo? Te vîd, te vîd...

La Nürnberg, mai ales, erau niște paznici cu care nu era de glumit și Til nu-i putea suferi, fiindcă odată îl scîrmănaseră bine.

Așa se face că, într-o noapte, cînd bezna era atît de neagră și de groasă, că puteai s-o tai cu cuțitul și pe străzi nu mai rămăsese țipenie de om, Til hotărî să le joace o festă.

Prin mijlocul orașului, la doi pași de primărie, unde paznicii își aveau postul, trecea o apă destul de adîncă și rece și pe deasupra ei, între Ulița negustorilor și Oborul de vite se întindea un podeț, ca vai de el, cu scîndurile putrede și desprinse din cuie.

Eră o adevărată primejdie pentru locuitori să treacă peste podul acela hîrbuit, altfel decît cu mare băgare de seamă.

Or, în noaptea aceea, Til scoase două scînduri de pe la mijlocul podului și le aruncă în apă. Apoi se strecură pe întuneric, pînă la casa paznicilor și, ajuns sub ferestrele lor, începu să izbească deodată cu un talger de aramă în pietrele drumului și să țipe cît îl ținea gura.

Zăpăciți de somn, paznicii săriră din paturile lor speriați și, fără a-și mai lua felinarele cu ei, se repeziră afară, cu lăncile în mîini.

Zărindu-l fugind, se luară după el și ajunseră într-o clipă la podul peste care Til abia trecuse. Și, pentru că Til se oprise în loc și le striga: «Tilharilor, vă e frică de mine!» paznicii se năpus-

tiră în fuga mare pe pod. Dar nu făcură zece pași, că primul se și prăbuși urlînd, prin spărtură, și îndată cel de-al doilea și al treilea îl urmară și ei.

În cîteva clipe, cu picioarele rupte și capetele sparte din cădere, tustrei se bălăceau în apa gîrlei, în vreme ce Til Buhogлиндă le striga de pe mal: — Spălați-vă de păcate, berbecilor! O să mă prindeți mîine...

Dar, înainte de revărsatul zorilor, Til își luă rămas bun de la gazda lui și părăsi orașul.

Cu paznicii de noapte din Nürnberg, nu i-ar mai fi fost moale... a doua zi.

LUI TIL BUHOGLINDĂ I SE APROPIE SFÎRȘITUL

Șăgalnic și poznaș cum era, Til Buhogлиндă ar fi dus-o mult și bine, pînă în zilele noastre.

Dacă n-ar mai fi fost pe lumea asta și pîrdalnica boală, și bătrînețele cele grele, și hîda moarte. Căci:

Tot omul de sub soare,

Cînd îi vine vremea, moare.

Și lui Til îi sosi timpul să-și plătească datoria cea de obște, ca oricărui om pămîntean, tocmai cînd se afla în orașelul Moklin, lîngă Lübeck.

Pesemne că-l trăgea așa, tot pe acolo unde scăpase odată de spînzurătoare.

Și așa, simțindu-se într-o zi mai rău ca de obicei, și a doua zi tot astfel, și a treia zi la fel, pricepu că nu mai are mult. Tușea și îi tremurau picioarele. Se așternu în pat, își aprinse lumînarea și trimise îndată după rude și după duhovnic.

Aceștia se înfățișară la căpățiul lui, cercînd să-i mîngîie ultimele clipe:

— Spune unde te doare, Til? îl întrebă nepoții.

— Mă doare între pernă și perete, dragii mei! le răspunse el.

— Rostește o vorbă dulce, pentru noi, ca să te ținem minte! îl îmbiară ei.

— Miere! spuse Til și se întoarse apoi cu fața spre duhovnic, vrînd să arate că a terminat cu dînșii.

Rămas singur cu preotul, Til începu să-i spună că de cîteva zile se simte tot mai slăbit.

— Așa e voia cerului, fiule! îi șopti acesta. Te caută moartea pe acasă!

— Aș fi bucuros să nu mă găsească, părinte! mormăi Til.

Duhovnicul îl sfătui apoi să se lepede de cele lumești și să se gîndească la mîntuirea sufletului; să se spovedească în taină și să-și lase agonisita rudelor celor mai de aproape și bisericii, care îl vor binecuvînta după moarte.

— În felul acesta, sfîrșitul îți va fi mai ușor, Til! îi spuse preotul.

— Oricum aș lua-o, moartea tot grea o să-mi pară! îngăimă Til, și apoi nu am ce mărturisi în taină, fiindcă blestemățiile mele le cunoaște toată lumea, care mă va pomeni multă vreme pentru faptele mele.

În sfîrșit, pentru a face voia duhovnicului, dar neputîndu-și părăsi nici vechile lui năravuri, Til își mărturisi toate păcatele pe care nu le făptuise și nu scoase un cuvîntel măcar despre cele pe care le săvîrșise.

— Îți pare rău, fiule, pentru ele?

— Îmi pare rău, părinte, pentru toate păcatele pe care nu le-am făcut încă!

La urmă, aducîndu-și aminte de moștenitorii săi, care așteptau la ușă, spuse:

— Toată avuția mea am îngrămadit-o în această ladă zugrăvită și ferecată, pe care o țin închisă cu lacăt... Altceva nu am. O las nepoților mei,

cu limbă de moarte, ca să mă îngroape cu cinste
și să se îngrijească să-mi facă pomenile.

S-o deschidă după ce nu voi mai fi!

Așa vorbi Til și își dăte sufletul...

Cînd nepoții, lacomi de bani, desfăcură lada cea
frumos gătită, nu găsiră în ea decît pietroaie și
bolovani și fură ultimii care îl binecuvîntară pe
Til pentru faptele lui frumoase și după moarte.

CUM A FOST ÎNGROPAT TIL BUHOGLINDĂ

Sucit om a fost în viața lui Til Buhoglindă și
pe mulți a mai păcălit, cît a trăit. Și, după cum știa
să iasă din toate încurcăturile, ca uleiul deasupra
apei, și cădea mereu în picioare, tot așa i-a fost
scris să-și rîdă de soartă și mort fiind.

Că, la înmormîntarea lui, cînd a fost să-i coboare
coșciugul în pămînt, una din funiile care țineau
racla s-a rupt ca prin minune și sicriul s-a rosto-
golit din mîinile ciocnilor în fundul gropii, căzînd
în picioare.

— Lăsați-l așa! au spus cei care se aflau de față.
Nebun a fost o viață întreagă și ca neoamenii a
vrut să fie și după moarte...!

Au astupat apoi mormîntul cu țărînă și l-au lăsat
să odihnească, după cum și-a dorit.

Apoi i-au pus deasupra gropii o lespede mare,
pe care un meșter cioplitor săpă o *buhă* ținînd
în ghearele ei o *oglindă* și, mai jos, scrijeli urmă-
torul epitaf:

*Aici e îngropat Til Buhoglindă,
Care-n mormînt n-a vrut să se întindă
Ca morții, ci-n picioare a vrut să stea!
Să nu ridice nimeni piatra grea!*

CUPRINS

ÎNAINTE CUVÎNTARE	5
CUM A FOST BOTEZAT TIL BUHOGLINDĂ DE TREI ORI ÎN ACEIAȘI ZI	7
ÎNCĂ DIN PRUNCIE OAMENII SE PLÎNGEAU DE ȘTRENGĂRIILE LUI TIL BUHOGLINDĂ	7
TIL ÎNVAȚĂ SĂ JOACE PE FUNIE	8
CUM I-A FĂCUT TIL PE FLĂCĂI SĂ SE PĂRUIE ÎNTRE DÎNȘII	9
TIL BUHOGLINDĂ MĂNÎNCĂ MAI MULT DECÎT ȘI-AR FI DORIT LA POMANA PORCULUI	10
TIL BUHOGLINDĂ SE RĂZBUNĂ PE BOGĂTANUL HAPSÎN ȘI I-O PLĂTEȘTE CU VÎRF ȘI ÎNDESAT	11
TIL BUHOGLINDĂ ÎȘI BATE JOC DE NIȘTE TÎLHARI CARE VOIAU SĂ FURE UN STUP	12
TIL BUHOGLINDĂ INTRĂ ARGAT LA UN POPĂ ȘI FACE TOTUL PE JUMĂTATE	14
TIL BUHOGLINDĂ ZBOARĂ DIN TURNUL SFATULUI CETĂȚII MAGDEBURG	18
TIL BUHOGLINDĂ ARE O FIRE CIUDATĂ	19
TIL BUHOGLINDĂ AJUNGE TROMPET ÎN SLUJBA COMITELUI DE ANHALT	20
TIL BUHOGLINDĂ INTRĂ ÎN SLUJBA CRAIULUI DANEMARCI	23
TIL BUHOGLINDĂ CUMPĂRĂ PĂMÎNT	24
TIL BUHOGLINDĂ ÎNFRUNTĂ PE ÎNVĂȚAȚII DIN PRAGA	25
TIL BUHOGLINDĂ ÎNVAȚĂ UN MĂGAR SĂ CITEASCĂ	27
TIL BUHOGLINDĂ ÎMBRACĂ SUTANĂ DE OM SFÎNT	28
TIL BUHOGLINDĂ SE FACE CROITOR	31
TIL BUHOGLINDĂ BATE LÎNA DE SUS	33
CUM A VÎNDUT TIL UNOR BLĂNARI DIN LIPSCA DITAMAI MOTANUL ZICÎND CĂ-I IEPURE	34
TIL ÎȘI COMANDĂ O PUNGĂ DE BANI	35
TIL BUHOGLINDĂ SE DĂ DREPT MEȘTER DE OCHELARI	36
TIL BUHOGLINDĂ CUMPĂRĂ CINCI GĂINI ȘI DĂ PE ELE UN COCOȘ	37

CUM L-A PĂCĂLIT TIL PE CHELARUL LAMBERT	38
CUM ERA CÎT PE-ACI SĂ-L SPÎNZURE PE TIL	40
TIL SEAMĂNĂ PIETROAIE PE ULIȚELE UNUI ORĂȘEL SAXON	43
CÎT L-A COSTAT PE TIL MIROSUL UNEI FRIPTURI	44
ÎNTR-O ZI TIL INTRĂ ÎNTR-O MĂCELĂRIE SĂ CUMPERE CARNE ȘI ÎL TRAGE PE SFOARĂ PE NEGUSTOR	46
DESPRE UN CÎRCIUMAR CARE FĂCEA PE GROZAVUL ȘI PE CARE TIL A JURAT SĂ-L VINDECE DE ÎNGÎMFARE	47
CUM L-A PĂCĂLIT TIL BUHOGLINDĂ PE UN GEAMBAȘ VESTIT	51
TIL BUHOGLINDĂ SE OSPĂTEAZĂ PE BANI	52
CUM ȘI-A FĂCUT TIL POMANĂ CU NIȘTE CERȘETORI FLĂMÎNZI ȘI ÎNGHEȚAȚI	53
CUM A VORBIT TIL BUHOGLINDĂ CU PAPA DE LA ROMA	58
CÎND A INTRAT BUHOGLINDĂ UCENIC LA O CIZMĂRIE	60
CUM UN CIZMAR DIN BRAUNSCHWEIG A ÎNCERCAT SĂ-ȘI BATĂ JOC DE TIL	61
CUM I-A LUAT VÎNTUL PE NIȘTE UCENICI DE CROITOR, CARE ÎȘI BĂTUSERĂ JOC DE TIL	63
CUM ȘI-A FĂRÎMAT TOATE OALELE O FEMEIE LA TÎRGUL DIN BREMEN	66
TIL CÎȘTIGĂ RĂMĂȘAGUL FĂCUT CU UN TÎRGOVEȚ ȘI SE ALEGE CU O BUCATĂ DE POSTAV ALBASTRU	68
CUM I-A VINDECAT TIL BUHOGLINDĂ PE BOLNAVII DINTR-UN SPITAL DIN NÜRNBERG	70
CUM S-AU CERTAT LĂPTĂRESELE DIN BREMEN, DIN PRICINA LUI TIL	72
CUM I-A ZUGRĂVIT TIL PE LANDGRAFII DIN HESSE	73
PAZNICII DE NOAPTE DIN NÜRNBERG FAC O BAIE PE NEGÎNDITE	77
LUI TIL BUHOGLINDĂ I SE APROPIE SFÎRȘITUL	79
CUM A FOST ÎNGROPAT TIL BUHOGLINDĂ	81

CUPRINS

1	INTRODUCERE
2	1.1. Scopul și obiectivele lucrării
3	1.2. Structura lucrării
4	2. BAZE TEORETICE
5	2.1. Noțiuni generale
6	2.2. Metodologia de cercetare
7	3. REZULTATE
8	3.1. Datele obținute
9	3.2. Analiza rezultatelor
10	4. CONCLUZII
11	4.1. Concluzii generale
12	4.2. Concluzii specifice
13	5. BIBLIOGRAFIE
14	5.1. Lucrări de referință
15	5.2. Lucrări de consultă
16	6. ANEXE
17	6.1. Anexa 1
18	6.2. Anexa 2
19	6.3. Anexa 3
20	6.4. Anexa 4
21	6.5. Anexa 5
22	6.6. Anexa 6
23	6.7. Anexa 7
24	6.8. Anexa 8
25	6.9. Anexa 9
26	6.10. Anexa 10
27	6.11. Anexa 11
28	6.12. Anexa 12
29	6.13. Anexa 13
30	6.14. Anexa 14
31	6.15. Anexa 15
32	6.16. Anexa 16
33	6.17. Anexa 17
34	6.18. Anexa 18
35	6.19. Anexa 19
36	6.20. Anexa 20
37	6.21. Anexa 21
38	6.22. Anexa 22
39	6.23. Anexa 23
40	6.24. Anexa 24
41	6.25. Anexa 25
42	6.26. Anexa 26
43	6.27. Anexa 27
44	6.28. Anexa 28
45	6.29. Anexa 29
46	6.30. Anexa 30
47	6.31. Anexa 31
48	6.32. Anexa 32
49	6.33. Anexa 33
50	6.34. Anexa 34
51	6.35. Anexa 35
52	6.36. Anexa 36
53	6.37. Anexa 37
54	6.38. Anexa 38
55	6.39. Anexa 39
56	6.40. Anexa 40
57	6.41. Anexa 41
58	6.42. Anexa 42
59	6.43. Anexa 43
60	6.44. Anexa 44
61	6.45. Anexa 45
62	6.46. Anexa 46
63	6.47. Anexa 47
64	6.48. Anexa 48
65	6.49. Anexa 49
66	6.50. Anexa 50
67	6.51. Anexa 51
68	6.52. Anexa 52
69	6.53. Anexa 53
70	6.54. Anexa 54
71	6.55. Anexa 55
72	6.56. Anexa 56
73	6.57. Anexa 57
74	6.58. Anexa 58
75	6.59. Anexa 59
76	6.60. Anexa 60
77	6.61. Anexa 61
78	6.62. Anexa 62
79	6.63. Anexa 63
80	6.64. Anexa 64
81	6.65. Anexa 65
82	6.66. Anexa 66
83	6.67. Anexa 67
84	6.68. Anexa 68
85	6.69. Anexa 69
86	6.70. Anexa 70
87	6.71. Anexa 71
88	6.72. Anexa 72
89	6.73. Anexa 73
90	6.74. Anexa 74
91	6.75. Anexa 75
92	6.76. Anexa 76
93	6.77. Anexa 77
94	6.78. Anexa 78
95	6.79. Anexa 79
96	6.80. Anexa 80
97	6.81. Anexa 81
98	6.82. Anexa 82
99	6.83. Anexa 83
100	6.84. Anexa 84
101	6.85. Anexa 85
102	6.86. Anexa 86
103	6.87. Anexa 87
104	6.88. Anexa 88
105	6.89. Anexa 89
106	6.90. Anexa 90
107	6.91. Anexa 91
108	6.92. Anexa 92
109	6.93. Anexa 93
110	6.94. Anexa 94
111	6.95. Anexa 95
112	6.96. Anexa 96
113	6.97. Anexa 97
114	6.98. Anexa 98
115	6.99. Anexa 99
116	6.100. Anexa 100

ISBN 973-9010-01-6

Redactor: Ana Maria Grădinaru

Dat la cules: 12 sept. 1990

Bun de tipar: 13 mai 1991

Coli de tipar: 5,5; Hirtia: offset 70x100/80 g

Imprimat la
Societatea Comercială
Arta Grafică S.A.

Pret: 98 lei
T.L.: 2 lei
Total: 100 lei